

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Factors Affecting Repeated Offending of Jail Inmates in
Mae Hong Son Provincial Prison

ชวลิต กลิ่นแข

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2562

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Factors Affecting Repeated Offending of Jail Inmates in
Mae Hong Son Provincial Prison

ชวลิต กลิ่นแข

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2562

ชื่อเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังภายในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ผู้วิจัย นายชวลิต กลิ่นแข
ชื่อปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

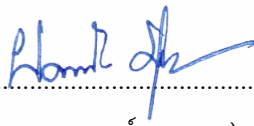
คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา สามัคคีธรรม)

.....กรรมการ
(ดร.เบญจ พรพลธรรม)

.....กรรมการ
(ดร.สุชาติ ใจภักดี)

.....กรรมการ
(ดร.ปานูมาศ หมอสินธ์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.ผกาภรณ์ บุสบง)

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก อนุมัติให้รายงาน
การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ พันธุ์งาม)

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ดร. เบญจ พรพลธรรม อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.สุชาติ ใจภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ไว้เป็นอย่างสูงและขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดี

ขอขอบคุณดร.นพปฎล บุญพงษ์ ว่าที่พันตรีรณยุทธ์ มโนวงศ์ และนายชาญชัย ดีแก้ว ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง และความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บัญชาการเรือนจำ หัวหน้าฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์ และผู้ต้องขังเรือนจำอำเภอแม่สะเรียง ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ขอขอบคุณบิดามารดาครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิทยากรวางรากฐานแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและขอเสนอแนะในการทำการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

นายชวลิต กลิ่นแข

ชื่อเรื่อง	: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ผู้วิจัย	: นายชวลิต กลิ่นแหม
ชื่อปริญญา	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.เบญจ พรพลธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.สุชาติ ใจภักดี
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: 2562
สถาบัน	: สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเรือนจำแม่สะเรียง จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.887 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติเชิงอนุมาน การทดสอบไค – สแควร์ (Chi – Square Test)

สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอนพบว่าสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รองลงมาคือปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสังคมและชุมชน

ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่ง พบว่าอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและชุมชน ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : การกระทำผิดซ้ำ, ผู้ต้องขัง, เรือนจำ, แม่ฮ่องสอน

Title : Factors Affecting Repeated Offending of Jail Inmates in Mae Hong Son Province Prison

Author : Mr.Chawalit Klinkhae

Degree : Master of Political Science

Advisor : Dr.Ben Pornpolthum

Co-Advisor : Dr.Suchart Jaipukdee

Graduated Year : 2019

Institute : Pacific Institute of Management Science

Abstract

The objectives of this research were to study the causes of recidivism of inmates in Mae Hong Son Province prison and to study the relationship of factors affecting recidivism of inmates in Mae Hong Son Province prison. The samples of the research were used the prisoners repeated offenses in Mae Hong Son prison and selected by using a purposive sampling method of 152 people. The questionnaire of a reliability value was 0.887. The data analysis was descriptive statistics, which included frequency, percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics used in hypothesis testing at the level of significance 0.05, which was the Chi-Square test.

The results showed that the causes of recidivism of inmates in Mae Hong Son Province prison, it was at a medium level. As well as the particularization in factors, the data found every factor was at a medium level, especially in the factor of economic, in secondary factor was a family factor and social and community factor. The hypothesis testing found the factor of economic, the factor of family, and the factor of social and community affected to the repeated offending of jail inmates in Mae Hong Son province prison with statistical significance at 0.05.

Keyword : Recidivism, Inmates, Prison, Mae Hong Son

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.7 นิยามศัพท์	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
2.3 สรุป	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย	35
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	52
5.1 สรุปผลการวิจัย	52
5.2 อภิปรายผล	54
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้	58
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก : แบบสอบถามในการศึกษา	63
ภาคผนวก ข : หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามในการศึกษา	68
ภาคผนวก ค : รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามในการศึกษา	69
ภาคผนวก ง : หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล	70
ภาคผนวก จ : กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	71
ประวัติผู้วิจัย	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1	34
ตารางที่ 2	39
ตารางที่ 3	41
ตารางที่ 4	42
ตารางที่ 5	44
ตารางที่ 6	46
ตารางที่ 7	48
ตารางที่ 8	49
ตารางที่ 9	50
ตารางที่ 10	50
ตารางที่ 11	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในปัจจุบัน ทั้งทางด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และสังคม เนื่องจากมีการนำความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งดีและเสียต่อสังคมไทย แม้ว่าเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจะพัฒนาไปเพียงใด แต่หากค่านิยมของคนในสังคมมุ่งเน้นเฉพาะในวัตถุนิยมความก้าวหน้าต่างๆ เหล่านี้อาจนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ ซึ่งรวมถึงปัญหาอาชญากรรมและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม (สุกัญญา สดศรี, 2561, หน้า 602) ซึ่งการกระทำผิดหรือการก่ออาชญากรรมถูกถึงในทุกยุคทุกสมัยว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกสังคมอย่างแพร่หลายอีกทั้งสร้างปัญหาให้กับประชาชนและสังคมทั่วโลกซึ่งแต่ละประเทศจะมีปัญหาที่แตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม (จุฑารัตน์เอื้ออำนวย, 2551, หน้า15) ทั้งนี้ในบรรดาปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอาชญากรรมเป็นปัญหาหนึ่งที่มีความสนใจเป็นอย่างมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแม้กระทั่งในอนาคตเพราะมีความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ กระทั่งมีผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความมั่นคงของประเทศชาตินอกจากนี้อาชญากรรมเป็นสิ่งที่กีดกันความเจริญของสังคมทำลายความสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2547 : 1-4) ดังนั้นปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญกับทุกประเทศ

จากการที่ปัญหาอาชญากรรมในประเทศไทย มีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและความรุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากอัตราการขยายตัวของประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เกิดขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี (อัคคร ไชยพงษ์, 2557 : 128) ประเทศไทยจึงพยายามที่จะกำหนดนโยบายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเพื่อให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการป้องกันและแก้ไขปัญหอาชญากรรมได้แก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมซึ่งประกอบด้วยต้นทางและปลายทางกระบวนการยุติธรรมา ได้แก่ตำรวจอัยการศาลราชทัณฑ์เรือนจำ ซึ่งต้องทำงานประสานกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเนื่องจากทุกหน่วยงานมีภารกิจที่เกี่ยวข้องกันทำให้งานในการป้องกันสังคมดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้สังคมปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรม (นิรภัยจันทร์สวัสดิ์, 2551, หน้า13-20)โดยสาเหตุหลักที่สำคัญประการหนึ่ง คือ มีสถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในปริมาณและลักษณะความรุนแรงที่สูงขึ้น (อัคคร ไชยพงษ์, 2557 : 129)

จากปัญหาดังกล่าวและสถานการณ์ของสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้หลายคนต้องประสบกับปัญหาเรื้อรังในด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรงผู้คนในสังคมต่างดิ้นรนเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ประกอบกับเกิดภาวะคนว่างงานไม่มีรายได้ซึ่งผู้ที่กระทำความผิดส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชนชั้นล่างในสังคมที่มีฐานะยากจนมีปัญหาทางเศรษฐกิจมีการศึกษาต่ำตลอดจนมีอาชีพที่ไม่มั่นคงมีรายได้น้อยมี ปัญหาที่อยู่อาศัยที่ต้องอยู่กันอย่างหนาแน่นจนก่อให้เกิดแหล่งเสื่อมโทรมและชุมชนแออัดตามมา โดยเฉพาะการอพยพเข้ามาประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากจนก่อให้เกิดปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและแหล่ง อบายนุเป็นส่วนใหญ่ทำให้เกิดอาชญากรรมหลายคดีซึ่งหนึ่งในนั้นคือคดียาเสพติดที่นับว่าเป็นภัย ร้ายแรงอันดับหนึ่งของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

การกระทำความผิดครั้งแรกของผู้ต้องขังเกี่ยวกับยาเสพติดก็นับว่าเป็นปัญหาสำคัญอยู่แล้ว และยังไปกว่านั้นกลุ่มผู้ต้องขังเหล่านี้ยังมีการกระทำผิดซ้ำอีกหลายครั้งซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ยิ่งขึ้นไปอีกและยากกว่าการกระทำผิดครั้งแรกอีกหลายเท่าตัวเนื่องจากการกระทำผิดซ้ำนั้นมีสาเหตุที่ เชื่อมโยงหรือได้รับอิทธิพลมาซึ่งบางอย่างก็ไม่เหมือนกับการกระทำผิดครั้งแรกอาจมีสาเหตุที่ลึกซึ้งและ ยากต่อการที่จะค้นหาและยากต่อการที่จะป้องกันและแก้ไขได้ดังจะเห็นได้จากสถิติอัตราการกระทำ ผิดซ้ำของผู้ต้องขังปี 2560 พบว่าคดียาเสพติดเป็นคดีความผิดอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 62.41 ของ คดีอาญารวม (กรมราชทัณฑ์, 2561)

ปัญหาการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดจึงนับว่าก่อให้เกิดผลร้ายแรงอย่างมากในสังคมและ ถ้ามีการกระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกสังคมจะได้รับผลกระทบด้านความเป็นอยู่ที่ดีสงบสุขอย่างมากดังนั้น ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดจึงเป็นกุญแจสำคัญในการปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดการติดตามและ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องขังเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนป้องกันปราบปรามปัญหา ยาเสพติดอย่างยิ่งซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุรกาญจน์ชาวคำ (2558) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดเรือนจำจังหวัดเชียงรายพบว่าพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำคดียา เสพติดมี 4 ขั้นตอนคือ 1) การขยายเครือข่ายยาเสพติดในเรือนจำ 2) การสร้างเครือข่ายยาเสพติด 3) การสำรวจแหล่งขยายยาเสพติด 4) การขยายยาเสพติดกับการติดคุกซ้ำโดยมีแนวทางการป้องกันในการ เพิ่มโทษให้หนักขึ้นโดยเฉพาะผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำรวมทั้งมีการเผยแพร่โทษทางเครื่องมือสื่อสาร ต่างๆและจัดตั้งหน่วยงานของรัฐเข้ามาปราบปรามเจ้าหน้าที่ที่ทำงานทุจริตนอกจากนี้ อัครกร ไชยพงษ์ (2557) ยังพบว่า ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำเขต 8 มาจาก ขาดการขัดเกลา และขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ความศีกะนอง กลุ่มเพื่อน การไม่ได้รับความ ไว้วางใจจากสังคม การอาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมและยาเสพติด รายได้ของครอบครัวต่ำ

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทยจากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เป็นป่าเขามีเขตพรมแดนติดกับชายแดนไทยและสหภาพเมียนมาร์ ประกอบกับราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาซึ่งมีลักษณะความสัมพันธ์ด้านเครือญาติกับราษฎรของประเทศเพื่อนบ้าน และมีกลุ่มอิทธิพลที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่กระทำผิดกฎหมาย เช่น ค้าไม้เถื่อน ผู้ลักลอบหนีเข้าเมือง การค้าอาวุธสงคราม การค้าอัญมณี และรวมไปถึงชนกลุ่มน้อยซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับการค้ายาเสพติด ทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นแหล่งผลิต จำหน่ายและนำเข้ายาเสพติดที่สำคัญอยู่หลายชนิด ดังนั้นปัญหาสำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่พบคือปัญหายาเสพติดซึ่งหน่วยงานทหารตำรวจตำรวจตระเวนชายแดนมีการตั้งด่านสกัดจุดตรวจอย่างเข้มงวดมีการจับกุมและการรักษาบำบัดตามแผนงานของสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน(สำนักงานสถิติจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2560)

ทั้งนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเรือนจำทั้งสิ้น 2 แห่ง ได้แก่ เรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีอำนาจควบคุมผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษไม่เกิน 15 ปี ปัจจุบันมีผู้ต้องขังอยู่ในการควบคุมจำนวน 636 คน เป็นผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ 97 คน (เรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2562) และเรือนจำอำเภอแม่สะเรียง เป็นเรือนจำรองรับนักโทษไม่เกิน 10 ปี และถ่ายโอนมาจากเรือนจำในจังหวัดใกล้เคียง ปัจจุบันเรือนจำอำเภอแม่สะเรียง มีผู้ต้องขังทั้งหมด 503 คน เป็นผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ 55 คน (เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง, 2562) ทั้งนี้เรือนจำทั้งสองมีหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลและคำสั่งลงโทษของผู้ที่มีอำนาจทางกฎหมาย โดยปฏิบัติตามเป้าหมายของกรมราชทัณฑ์ คือ การคืนคนดีสู่สังคมและป้องกันมิให้ผู้ต้องขังหวนกลับเข้ามากระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ไม่เกรงกลัวต่อคำว่าคุก ไม่เกรงกลัวต่อคำประณามจากคนในสังคม ไม่เกรงกลัวต่อบาป และไม่เกรงกลัวต่อการขาดอิสรภาพ แม้ว่าจะเคยได้รับโอกาสในการกลับตัวเป็นคนดีมาแล้วแต่ยังกลับมากระทำผิดซ้ำอีก โดยเฉพาะคดียาเสพติดมีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด แม้ว่าจะได้รับการอภัยโทษ และพักการลงโทษแก่ผู้ต้องขัง นับเป็นปัญหาของเรือนจำและสังคมที่สำคัญอย่างยิ่งปัญหาหนึ่ง ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ศึกษาในฐานะเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จึงมีความสนใจที่ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อทราบสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำจากผู้ต้องขังและเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคดียาเสพติดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อหน่วยงานต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีคำถามที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยสาเหตุใดที่ทำให้ผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอนกระทำผิดซ้ำ
2. อิทธิพลด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและชุมชนส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน หรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

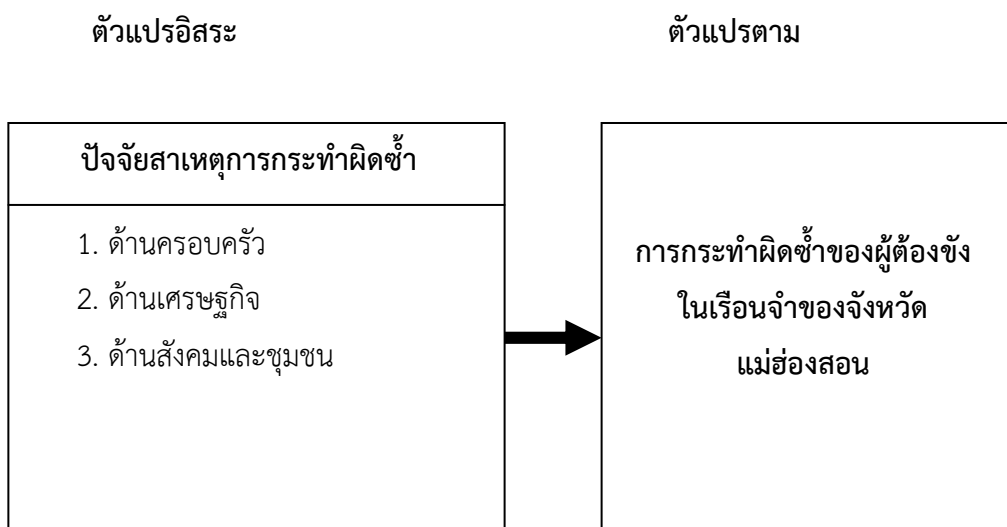
1.4 สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. ความสัมพันธ์ด้านครอบครัว ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. ความสัมพันธ์ด้านสังคมและชุมชนส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 ด้านครอบครัว
- 1.2 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.3 ด้านสังคมและชุมชน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- 2.1 การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านครอบครัว (2) ด้านเศรษฐกิจ และ (3) ด้านสังคม

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ได้แก่ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเรือนจำแม่สะเรียง จำนวน 152 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขังและเป็นผู้กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป

1.6.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ระหว่างเดือน มีนาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2562

1.7 นิยามศัพท์

ในการวิจัยเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะการศึกษาครั้งนี้ดังนี้

1. การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การกระทำผิดในคดีอาญาซ้ำ ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ต้องขังที่เคยกระทำผิดและต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก แล้วพ้นโทษปล่อยตัว ออกไปแต่ได้กระทำความผิดอีก และศาลได้พิพากษาให้ลงโทษจำคุก โดยเน้นว่าต้องกระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมของผู้ต้องขังคดีอาญา

2. ด้านครอบครัว หมายถึง การที่คนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนว ทางแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้อง ไม่เคยให้ความช่วยเหลือกำลังใจ ทำให้ไม่มีความผูกพันกับครอบครัวและญาติพี่น้อง มีความคิดขัดแย้ง/โต้แย้งกับบิดา-มารดาหรือ ผู้ปกครอง เป็นผลให้รู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัว อันเกิดจากการที่สมาชิกในครอบครัวไม่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน

3. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การประสบปัญหาไม่มีงานทำหลังพ้นโทษ เนื่องจากการที่มีประวัติติดคุก อันเป็นอุปสรรคสำคัญในการหางานทำที่สุจริต ที่มักจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงาน ทำให้ได้รับความเดือดร้อนเรื่องเงิน เพราะต้องรับภาระเรื่อง ค่าใช้จ่ายในครอบครัว และต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากในชีวิตประจำวัน

4. ด้านสังคม หมายถึง การที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด แหล่งเสื่อมโทรม มีกลุ่มมิจฉาชีพอาศัยอยู่มาก เป็นแหล่งการซื้อขายยาเสพติด ทำให้เกิดการเรียนรู้เทคนิคและวิธีการในการกระทำความผิดจากบุคคลใกล้ชิด เช่น ญาติพี่น้อง หรือคนรู้จักสนิทสนมในชุมชน รวมไปถึงในชุมชนที่อาศัยอยู่มีผู้เสพยาเสพติด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระทำผิดอีกครั้ง

5. ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษชายที่กระทำความผิดซ้ำคดีอาญา ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

6. เรือนจำ หมายถึง เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในครั้งนี้เพื่อ

1. ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบปัจจัยสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถนำผลการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในอนาคตได้

2. ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการลดจำนวนผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำอันนำไปสู่การลดปัญหาความแออัดในเรือนจำ และลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมต่อไปในอนาคต

- 1) พฤติกรรมอาชญากรเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้นั้นได้จากการอบรมสั่งสอนโดยตรง และการเรียนรู้จากปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลจากกระบวนการทางสังคม
 - 2) พฤติกรรมของการเป็นอาชญากร เป็นการเรียนรู้จากการติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น ซึ่งการติดต่อสื่อสารนั้นมีอยู่หลายวิธี อาทิ การเรียนรู้จากการสนทนากัน รวมถึงการเรียนรู้จากการติดต่อสื่อสาร โดยสัญลักษณ์ เช่น การแสดงกิริยาท่าทาง หรือสัญลักษณ์อื่นใด ที่ทำให้เข้าใจกันได้
 - 3) การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้จากบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน เนื่องจากการยอมรับ และมีการถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรมได้ดีกว่าบุคคลอื่น
 - 4) การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจะประกอบด้วย การเรียนรู้จากองค์ประกอบ อื่นๆ ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำผิดด้วย อาทิ เทคนิคและวิธีการในการประกอบอาชญากรรม การวางแผนที่เป็นเฉพาะของตนเอง รวมทั้งมีแนวคิดต่างๆ
 - 5) พฤติกรรมในการกระทำผิดหรือการประกอบอาชญากรรม บุคคลเรียนรู้ได้จาก การปฏิสัมพันธ์กับสังคมนั้นๆ หากบุคคลอยู่ในสังคมที่บุคคลอื่นให้ความสำคัญแก่การเคารพ ต่อกฎเกณฑ์ของสังคม บุคคลนั้นก็มักจะเคารพต่อกฎหมายไปด้วย ดังนั้น บุคคลในสังคมก็จะ ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ เป็นสิ่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้จากบุคคลในสังคมนั้นๆ
 - 6) การกระทำผิดกฎหมาย เป็นเพราะบุคคลมีความพึงพอใจที่จะละเมิดกฎหมาย มากกว่าที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งแนวคิดนี้เป็นหลักสำคัญของทฤษฎีการคบหาสมาคมที่ แตกต่าง
 - 7) ผลที่ได้จากการติดต่อสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากรและพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออาชญากรนั้น เนื่องมาจากความถี่ ระยะเวลา ที่บุคคลนั้นได้ติดต่อสัมพันธ์และ ได้รับประสบการณ์มาตามลำดับก่อนหรือหลัง และมีความรู้สึกแรงกล้าที่จะรับพฤติกรรม
 - 8) ขบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรม มีความสัมพันธ์กับแบบของอาชญากรรม และแบบที่ต่อต้านอาชญากรรม ซึ่งมีลักษณะเดียวกับการเรียนรู้อื่นๆ กล่าวคือ บุคคลกระทำผิดเนื่องจากการได้สัมผัสกับรูปแบบหรือแบบแผนของอาชญากรรม ในขณะที่เดียวกันก็เรียนรู้ รูปแบบการเป็นคนดี ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม ในลักษณะการ เรียนรู้แบบการสื่อสาร เป็นต้น
 - 9) พฤติกรรมอาชญากร เป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมโดยทั่วไป แต่จะอธิบายว่าคนกระทำผิดเพราะมีค่านิยมและความต้องการ โดยทั่วไปนั้นไม่สามารถที่จะ อธิบายได้ เพราะพฤติกรรมที่ไม่เป็นอาชญากรก็แสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมแบบ เดียวกัน
- สรุปได้ว่าการคบหาสมาคม เป็นความผูกพันกับเพื่อนจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับ การเรียนรู้ และการส่งเสริมสนับสนุน ทั้งในด้านความประพฤติ และความเห็นด้วยในพฤติกรรม ดังกล่าว บุคคลที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นคนดี มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ดี และ เห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ถูกกฎหมาย ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นอาชญากรจะมีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรม

2.1.3 ทฤษฎีความกดดัน (Strain Theory)

ทฤษฎีความกดดันพัฒนามาจากทฤษฎีสภาพไร้บรรทัดฐาน (Anomie) ซึ่ง หมายถึง สภาพที่ผู้คนไม่เคารพต่อกฎเกณฑ์ของสังคม (Normlessness) เอมีล เดิร์คไโฮม (Emile - Durkheim) นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศสได้เสนอหลักสำคัญเกี่ยวกับการเกิด อาชญากรรมไว้ 2 ประการ คือ

1) ประการแรก ถือว่าอาชญากรรมเป็นสิ่งธรรมดาในสังคม เป็น สิ่งที่มีอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เป็นลักษณะของสังคมที่มีสุขภาพดี เป็นสิ่งที่จะต้องลงทุนแก้ไข เพื่อความมีเสถียรภาพในสังคม และ เสรีภาพนี้เองที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆ อันเป็นรากฐานของ ความเจริญในสังคม อาชญากรรมเป็นตัวอย่างสำคัญที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง ในบางกรณี อาชญากรรมยังมีผลโดยตรงต่อความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงอีกด้วย กล่าวคือ อาชญากรรม บางอย่างสะท้อนถึงพฤติกรรมในรูปแบบใหม่ แม้ว่าเรา จะไม่ยอมรับพฤติกรรมนั้นๆ โดย ดุษฎีภาพก็ตาม

2) ประการที่สอง ซึ่งเดิร์คไโฮมได้วางเอาไว้ก็คือ การนำคำว่า “Anomie” (สภาพไร้บรรทัดฐาน) มาใช้ เดิร์คไโฮมได้อธิบายไว้ว่า สภาพไร้บรรทัดฐาน หมายถึงสภาพที่กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ทำให้ผู้คนมีอาจจะ คาดคะเนพฤติกรรมของผู้อื่นได้ อาจจะกล่าว อีกนัยหนึ่งก็คือว่ากฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนั้น มีอาจจะเป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรมในบาง สถานการณ์ได้ คือ คนแสดงความ ประพฤติโดยไม่เคารพกฎเกณฑ์นั่นเอง

ความคิดเรื่องสภาพไร้บรรทัดฐานของเดิร์คไโฮมมีลักษณะเป็นนามธรรมยังไม่มีความชัดเจน เพียงพอต่อการอธิบายสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม แต่เขาก็ควรได้รับคำสรรเสริญในฐานะที่ได้ เป็นผู้ปูพื้นฐานเพื่อการอธิบายเรื่องนี้ให้ชัดเจนในสมัยต่อมา เป็นผู้ วางหลักความคิดเกี่ยวกับ วัฒนธรรมรองที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ซึ่งจะได้นำเสนอในเรื่องที่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมรองเป็นการ เฉพาะ

เรื่องสภาพไร้บรรทัดฐานนี้ โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton) นักอาชญาวิทยาชาว อเมริกัน ได้อธิบายให้ทราบว่าโครงสร้างของสังคมได้กดดันให้บางคนมีการกระทำ ที่ผิดกฎหมาย เขา กล่าวว่าโครงสร้างของสังคมทุกสังคมมีสิ่งธรรมดาๆ อยู่ 2 ประการ คือ ประการแรก เป้าหมายของ ชีวิต อันได้แก่ เกียรติยศ ความมั่งคั่ง และความมีอำนาจ ล้วนเป็น สิ่งที่ทุกคนปรารถนาจะได้รับ ประการที่สอง วิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว หากใช้วิธีการที่สังคมยอมรับ หรือวิธีการที่ ถูกต้องตามกฎหมายก็ถือว่าไม่มีพฤติกรรมที่ไม่ เบี่ยงเบน หากใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายก็ถือว่าไม่มีพฤติกรรม ที่เบี่ยงเบนอาชญากรรมก็จะเกิดขึ้น

เมอร์ตันได้ตรวจสอบลักษณะต่างๆ ของวัฒนธรรมของสังคมอเมริกัน และได้กำหนดแบบ ของการปฏิบัติตนเพื่อการปรับตัวให้เป็นไปตามเป้าหมายและวิธีการทาง สังคม เขาได้กล่าวถึงแบบ ของการปรับตัวไว้ 5 แบบ คือ (1) การคล้อยตาม (Conformity) (2) การเปลี่ยนแปลง (Innovation)

(3) การยึดพิธีการ (Ritualism) (4) การหลบตัว (Retreatism) และ (5) การขัดขึ้น (Rebellion)

2.1.4 ทฤษฎีกลไกการควบคุม (Containment Theory)

เรคเลส (Reckless, 1972 อ้างถึงในกรณีการ์ มณฑิเยร์, 2544) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน การกระทำผิดจะมีกลไก ในการควบคุมที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ระบบ คือ

1) ระบบการควบคุมภายใน (Inner Control) จะเป็นองค์ประกอบของความ เป็นตัวเอง (self components) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตัวเองได้ ความอดกลั้น ความคิดที่ใฝ่ดี จิตใจที่สูงพอจะมองข้ามสิ่งเร้าหรือความชั่วร้าย ความเข้มแข็งของจิตสำนึก ความมีสติสัมปชัญญะ ความอดทนสูง

2) ระบบการควบคุมภายนอก (Outer Control) หมายถึง กฎเกณฑ์ ระเบียบ จารีต ประเพณี ศีลธรรม การมีเป้าหมายและความมุ่งหวังแห่งชีวิต สภาพสังคมที่มีความหวัง และมีเหตุผล คำแนะนำที่ดี วินัยที่มีประสิทธิภาพ โอกาสที่จะได้รับการยอมรับนับถือ

ทฤษฎีนี้ไม่ได้กล่าวถึง แรงผลักดันจากภายในของแต่ละบุคคล ที่มาจากแรง บีบบังคับ แรง กดดัน ความวิตกกังวล และบุคลิกภาพที่บกพร่องอันมาจากจิตใจ และความ บกพร่องและไม่สมบูรณ์ ทางสมอง เช่น ภาวะจิตใจ มีอาการประสาทหลอน สมองพิการ การเป็นลมบ้าหมู ความคิดความ เข้าใจหลงผิด รวมทั้งอาการหวาดกลัว ทฤษฎีนี้มี ความสำคัญที่ว่าอาชญากรส่วนมากจะกระทำ ความผิดอันมีสาเหตุจากระบบการควบคุม ตามทฤษฎีนี้

สาระสำคัญของทฤษฎีนี้อยู่ที่ว่าระบบการควบคุมภายใน ระบบการควบคุม ภายนอก สิ่ง ที่ผลักดันให้เกิดอาชญากรรม ได้แก่ แรงดึงดูดจากภายนอกและกิเลสจากภายใน ถ้าระบบการควบคุม ทั้งภายในและภายนอกเข้มแข็งดีพอเพียงระบบเดียว คนๆนั้นก็จะมี ประกอบอาชญากรรม ใครก็ตาม ถ้ามีจิตใจอ่อนแอ ไม่อดทนหนักแน่นก็จะทำผิดได้ง่าย

ทฤษฎีกลไกในการควบคุมชี้ให้เห็นถึงข้อกำหนดพฤติกรรมที่อยู่ในระเบียบ แบบแผนที่จะต่อต้านการเบี่ยงเบนและการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อเป็นการอยู่ที่มีความหวัง ในสังคม อาจจะกล่าว ได้ว่าระบบการควบคุมภายใน ระบบการควบคุมภายนอก เป็นเกณฑ์ สำคัญที่จะป้องกันแรงกดดัน และแรงดึงดูดจากสภาพแวดล้อมภายนอกและป้องกันกิเลสใน จิตใจ แรงกดดันภายนอก เช่น ความ ยากจน ความเสียเปรียบ การขัดแย้ง และการทะเลาะกัน ข้อห้ามต่างๆ แรงดึงดูดจากสิ่งแวดล้อม ภายนอก เช่น ความสวยงาม ความมีเสน่ห์ ความยั่วยุ พฤติกรรมเบี่ยงเบนชนิดต่างๆ การโฆษณาชวน เชื่อ สิ่งชักนำให้เกิดการทำความผิด ส่วนกิเลสภายในจิตใจ เช่น ความต้องการ ความวิตกกังวล ความวุ่นวายใจ ความผิดหวัง ความรู้สึกปฏิบัติ ความมั่งร้าย ความรู้สึกต่ำต้อย เป็นต้น

2.1.5 ทฤษฎีควบคุมทางสังคม (Social Control Theories)

ทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่ามนุษย์ไม่กระทำผิดเนื่องจากมีกลไกควบคุมที่เกิดจาก สภาพแวดล้อม

ทางสังคมและกระบวนการทางสังคม ได้เหนียวรั้งหรือขัดขวางมิให้มนุษย์มี พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือ กระทำผิดกฎหมาย กลไกที่สำคัญได้แก่สถาบันทางสังคมที่มนุษย์ ได้ใช้ชีวิตประจำวัน พบปะอยู่เสมอ เช่น ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน หน้าที่การงาน ศาสนา ฯลฯ

ทฤษฎีควบคุมที่นับว่าได้รับการยอมรับมากที่สุดในวงการอาชญาวิทยาก็คือทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory) ของทราวิสเฮอร์ซีย์ (อ้างถึงใน สุทัตสาสุขสว่าง, 2555) โดยมีใจความสำคัญว่าบุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มใน สังคม ซึ่งได้แก่ครอบครัว โรงเรียนและเพื่อนฝูง มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบ อาชญากรรม หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ก็คือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันกับสังคม (Social Bond) ที่เฮอร์ซีย์ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ความผูกพัน (Attachment) ข้อผูกมัด (Commitment) การเข้าร่วม (Involvement) และความเชื่อ (Belief) ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่า “บุคคลที่มีพันธะทางสังคมหรือมีความผูกพันทางสังคมน้อยจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม อาชญากรรม”

1) ความผูกพัน (Attachment) หมายถึง การที่บุคคลมีความผูกพัน หรือความ รักใคร่บุคคลอื่นหรือมีความสนใจกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น ดังนั้น ความผูกพันจึง เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์หรือด้านความรักของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อ สังคม

2) ข้อผูกมัด (Commitment) หมายถึง การที่บุคคลถูกผูกมัดกับ การดำเนิน ชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม ดังนั้น ข้อผูกมัดจึงเป็นองค์ประกอบด้านความมี เหตุผลของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

3) การเข้าร่วม (Involvement) หมายถึง การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชญากรรม ดังนั้น การเข้าร่วมถือ เป็นองค์ประกอบด้านกิจกรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

4) ความเชื่อ (Belief) หมายถึง ระดับของความเชื่อถือบุคคลมีต่อค่านิยมและ บรรทัดฐานของสังคม ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมของพันธะหรือ สัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

โดยสรุปทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิด ต่างให้ความสำคัญกับทั้งปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยภายใน คือ สภาพของจิตใจ เป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหา ความเบี่ยงเบนในสังคม โดยจะต้องพยายามปรับปรุงสถาบันทางสังคมต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งพร้อมๆ กับการฝึกฝนระเบียบวินัยหรือความมีสติสัมปชัญญะให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอในตัวบุคคลและทฤษฎีนี้ยังได้กล่าวถึงเรื่องกระบวนการทางสังคม และโครงสร้างทางสังคมพร้อมๆ กันไป เรื่องกระบวนการทางสังคมก็คือสิ่งที่ทำให้คนเรียนรู้แล้วหลงผิด ส่วนเรื่องโครงสร้างทางสังคมก็ได้แก่ สถาบันต่างๆ ในสังคมซึ่งไม่อาจจะควบคุมพฤติกรรมของคนไว้ได้ดีพอ เนื่องจากสถาบันเหล่านี้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ผู้กระทำผิดติดนิสัย (Persistence offender) โดยทั่วไป หมายถึง ผู้ที่กระทำผิดซ้ำซากหรือกระทำความผิดบ่อยครั้งจนถือว่าเป็นนิสัย ซึ่งแต่เดิมมักจะใช้คำว่า ผู้กระทำผิด โดยสันดาน

ผู้ที่กระทำผิดติดนิสัยนั้น พิจารณาจากการที่ผู้นั้นกระทำผิดซ้ำซาก คือ กระทำผิดซ้ำหลายๆ ครั้ง ถ้ากระทำผิดซ้ำเพียงครั้งเดียว คือ กระทำผิดครั้งที่ 2 ยังไม่ถือเป็นการกระทำผิด ติดนิสัย เพราะอาจพลาดพลั้งได้ แต่ถ้ากระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป ควรจะถือได้ว่าการกระทำความผิดซ้ำซาก ซึ่งแบ่งแยกเป็นประเภทได้ ดังนี้

1. ผู้ต้องขังที่เป็นอาชญากรอาชีพ

อาชญากรอาชีพเป็นผู้กระทำความผิดที่มีความผิดที่มีความชำนาญในการประกอบอาชญากรรมหรือประกอบอาชญากรรมโดยอาศัยทักษะ หรือความชำนาญเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีรายได้หลักจากการประกอบอาชญากรรม มีลักษณะพิเศษ 3 ประการ คือ

- 1) มีทักษะหรือความชำนาญในการประกอบอาชญากรรม
- 2) มีรายได้หลักจากการประกอบอาชญากรรม
- 3) มีการประกอบอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง

อาชญากรอาชีพเมื่อลงมือกระทำความผิดแล้ว โอกาสพลาดจะมีน้อย นอกจากจะมีทักษะและความชำนาญแล้วอาชญากรอาชีพยังจะต้องมีมูลเหตุจูงใจในการประกอบ อาชญากรรมเป็นอาชีพ คือ กระทำต่อเนื่องติดต่อกันตามแต่โอกาสเพื่อมุ่งหารายได้ มิใช่กระทำไปเพราะความจำเป็น หรือความกดดันของสภาพแวดล้อม รวมทั้งจะต้องมีการทำผิด ติดต่อกันอย่างเป็นอาชีพ การประกอบอาชญากรรมถือเป็นเรื่องที่ต้องเสี่ยงถ้าโชคดีก็ได้ โชคร้ายก็ถูกจับ ดังนั้น เมื่อถูกจับและถูกจำคุกแล้วพวกนี้จะทำใจได้เพราะเตรียมตัวและเตรียมใจมาแล้ว นอกจากนี้หลายคนเคยผ่านการจองจำในเรือนจำมาก่อนการใช้ชีวิตในเรือนจำของผู้ต้องขังเหล่านี้ จึงมุ่งใช้เวลาให้ผ่านไปวันๆ เพื่อรอการพ้นโทษ

2. ผู้ต้องขังที่มีจิตบกพร่อง

ผู้ต้องขังที่มีจิตบกพร่องและเป็นผู้ที่กระทำความผิดซ้ำจนถือว่าเป็นผู้ต้องขังที่กระทำความผิดติดนิสัยนั้นเป็นผู้ต้องขังที่มีลักษณะพิเศษอีกประเภทหนึ่งก็คือ เป็นพวกที่มีความบกพร่องทางจิตดังกล่าวนำไปสู่การประกอบอาชญากรรมซ้ำซาก การที่ผู้ต้องขังประเภทนี้กระทำความผิดซ้ำ จึงไม่ได้เกิดจากความชั่วร้ายในจิตใจที่จะคิดทำผิดเพื่อหวังสิ่งตอบแทนทางเศรษฐกิจดังเช่น อาชญากรอาชีพ ซึ่งผลจากความผิดปกจิตทางจิตดังกล่าวอาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ซ้ำซาก หรือมีพฤติกรรมร้ายที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฆ่าคนตายด้วยวิธีการที่ผิดปกติ

3. ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดในคดีเล็กน้อย

ผู้ต้องขังที่กระทำความผิดติดนิสัยที่กระทำความผิดในคดีเล็กน้อยนี้แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ พวกที่ทำผิดในคดีลักทรัพย์เล็กน้อยและพวกที่ทำผิดในคดียาเสพติด

พวกผู้ต้องขังที่ทำผิดในคดีเล็กน้อย ส่วนใหญ่จะกระทำความผิดในคดีลักทรัพย์ซึ่งจะมีโทษระยะสั้น ทำให้ผู้ต้องขังเหล่านี้จะมีโอกาสหมุนเวียนเข้ามาในเรือนจำอยู่เป็นประจำผู้ต้องขังเหล่านี้จะเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวแตกแยกหรือครอบครัวที่มีปัญหาและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาตั้งแต่เด็ก ก้าวร้าวและมีพฤติกรรมชอนเร้น โดยมีพัฒนาการมาจากเด็กเกเรหนีโรงเรียน ไม่ชอบเรียนหนังสือ และไม่ประสบความสำเร็จในด้านการศึกษาและไม่มีทักษะหรือฝีมือในการประกอบอาชีพใดๆ อีกทั้งไม่ชอบที่จะทำงานสุจริตหรือการทำงาน หนักแต่ชอบสบายและหาเงินโดยการทุจริตหรือลักขโมย พวกผู้ต้องขังที่กระทำความผิดติดนิสัยที่ 1 กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด โดยเฉพาะกรณีที่เป็นผู้ติดหรือเสพติด จะมีพื้นฐานทางครอบครัวที่มีปัญหาเช่นเดียวกับผู้ต้องขังที่กระทำความผิดติดนิสัยเกี่ยวกับคดีลักทรัพย์ จากการที่มีปัญหาครอบครัวได้นำไปสู่การคบเพื่อนเลวและการติดยาเสพติด ผู้ต้องขังเหล่านี้ส่วนใหญ่ จะไม่สามารถหลุดพ้นไปจากวัฏจักรของยาเสพติดไปได้ เนื่องจากปัจจัยทางสังคมหลายประการ เช่น การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน การไม่มีงานทำ และการขาดการยอมรับของคนรอบข้างและคนทั่วไป ประกอบกับความไม่เข้มแข็งของจิตใจที่ทำให้ต้องกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

Gottfredson (อ้างถึงในสุวรรณ ใจคลองแคล่ว,2546) ได้ทำการเปรียบเทียบอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปลดปล่อยออกมาจากเรือนจำใน 3 ลักษณะคือ

1) การปล่อยโดยการพักการลงโทษ

2) การปล่อยอย่างมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นการปล่อยโดย กำหนดเงื่อนไขห้ามกระทำหรือกระทำบางอย่าง

3) การปล่อยเมื่อครบกำหนดโทษ ปรากฏว่า อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษมีเพียง 11% ในขณะที่อัตรา การกระทำผิดซ้ำของผู้ที่ได้รับการปล่อยอย่างมีเงื่อนไข และผู้ที่ได้รับการปลดปล่อยเมื่อครบ กำหนดโทษมีถึง 26% และ 32 % ตามลำดับ ซึ่งจากการศึกษาก็น่าจะแสดงว่าผู้ที่ได้รับการปลดปล่อยโดยการพักการลงโทษ มีอัตราการกระทำผิดซ้ำน้อยกว่าผู้ที่ได้รับการปลดปล่อยแบบอื่นๆ

ในส่วนการศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการพักการลงโทษโดยตรง โดยไม่ไปเปรียบเทียบกับมาตรการแบบอื่นๆ คณะกรรมการพักการลงโทษของกรุงนิวยอร์ก ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จของผู้ได้รับการพักการลงโทษติดต่อกันเป็นเวลา 5 ปี พบว่า 80 % ของผู้ได้รับการพักการลงโทษจะกลับเข้ามาอยู่ในเรือนจำอีก และในจำนวนที่ กลับเข้ามามีอยู่ 60% ที่กลับเข้ามา เพราะเหตุที่กระทำความผิดอาญาขึ้นไปใหม่ และอีก 40 % ที่เหลือกลับเข้ามาเพราะละเมิดกฎเกณฑ์

เงื่อนไขการคุมความประพฤติ โดยสรุปการวิจัยประเมินผลที่ผ่านมาการพักการลงโทษไม่มีผลต่อการลดการกระทำผิดซ้ำ

กราเซอร์ ได้จัดระบบของผลสำเร็จในการอบรมแก้ไขผู้กระทำผิดออกเป็น 4 ระดับ เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงกฎเกณฑ์การพิจารณาการกระทำผิดซ้ำและการวัดความสำเร็จของการอบรมแก้ไข กล่าวคือ

ระดับที่ 1 พวกแก้ไขได้ ได้แก่ พวกที่ได้รับการพักการลงโทษ และได้รับการปลดปล่อยไปแล้วภายใน 1 ปี ไม่ปรากฏว่าได้กระทำผิดซ้ำอีก นอกจากนี้ยังมีงานทำขยันทำงานและไม่คบหาสมาคมกับผู้กระทำผิดอีก

ระดับที่ 2 พวกแก้ไขได้บ้าง ได้แก่ พวกที่ไม่กลับเข้ามาในเรือนจำอีก แต่ไม่มีงานทำ และยังคงคบหาสมาคมกับพวกผู้ร้ายอยู่อีก

ระดับที่ 3 พวกแก้ไขไม่ได้บางส่วน ได้แก่ พวกที่กลับเข้ามาในเรือนจำเนื่องจากละเมิดกฎเกณฑ์ของการคุมความประพฤติหรือกระทำความผิดอาญาในคดีเล็กน้อยขึ้นอีก

ระดับที่ 4 พวกผู้กระทำความผิดซ้ำ ได้แก่ พวกที่กระทำความผิดอาญาขึ้นอีกและกลับเข้ามาอยู่ในเรือนจำ

การที่ผู้ได้รับพักการลงโทษจะสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ และไม่กระทำผิดทางอาญาขึ้นใหม่ได้หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมหลายทาง ซึ่งพนักงานคุมความประพฤติไม่อาจเข้าไปควบคุมได้ เช่น สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ฐานะ ทางเศรษฐกิจ สถานภาพ การสมรส สุขภาพกายและสุขภาพจิต โอกาสในการทำงาน สภาพแวดล้อมทางบ้านและการคบเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากการกระทำผิดซ้ำอาจเกิดจากปัจจัยในสังคมดังกล่าว เช่น การยอมรับของ สังคม ถ้าสังคมไม่ยอมรับและบีบบังคับผู้พ้นโทษหรือผู้ถูกคุมประพฤติก็จะกลับไปคบค้า สมาคมกับพวกเดียวกันและกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

โรเบิร์ตฟิชแมน (Robert Fishman, 1977 อ้างถึงในสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงาน ราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการกระทำผิดซ้ำทางอาญาในโครงการต่างๆ ที่จัดให้มีการแก้ไขฟื้นฟูจิตใจและบริการต่างๆ ที่หลากหลาย ในมลรัฐนิวยอร์ก” (An Evaluation of Criminal Recidivism in Projects Providing Rehabilitation and diversion Services in New York)

โครงการให้การแก้ไขพฤติกรรมและบริการชกแจงให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีที่เขาได้นำมาศึกษา คือ การให้การศึกษาศึกษาฝึกสอนงานทางด้านอาชีพต่างๆ และการให้บริการทางด้านสุขภาพ (จิตบำบัด) อันเป็นการศึกษาในกลุ่มของผู้กระทำผิดที่มีอายุไม่เกิน 16 ปี ผลของการศึกษาของเขาปรากฏว่าโครงการต่างๆ ที่ตั้งไว้ในกาแก้ไขพฤติกรรมหรือให้บริการชกแจงใจนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลว แต่

อย่างไรก็ดีการศึกษาของเขาก็ได้รับการวิจารณ์ว่า มีความผิดพลาดในการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มควบคุม (Control Group) ในการวิจัยของเขา

งานการศึกษาของนาทานีล ซีเกล (Nathaniel H. Siegel, อ้างถึงในสำนักวิจัยและพัฒนา ระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องความมีอารมณ์ อ่อนไหว และการปรับปรุงบุคลิกภาพในเด็กผู้ชายที่กระทำผิด เขาได้ศึกษาบุคลิกภาพของเด็กที่นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ โดยการศึกษากับเด็กผิวขาวในสหรัฐอเมริกาที่มีอายุระหว่าง 16-17 ปี และได้กระทำผิดจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความมีอารมณ์อ่อนไหวมากเกินไปของเด็กเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การไม่สนใจต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆตัวเด็ก และจากการศึกษาครั้งนี้ยังชี้ให้เห็นอีกว่าเด็กผู้ชายที่มีอารมณ์อ่อนไหวเกินไป เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตัวเองและมีความกังวลเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม มีโอกาสที่จะกลับมากระทำผิดอีกภายหลังที่ได้รับการปล่อยตัวไปแล้วมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกตรงกันข้าม

จากการศึกษาของเอนริโก เฟอร์ริ (Enrico Ferri, 1967, อ้างถึงในสำนักวิจัยและพัฒนา ระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2549) ในเรื่องการจำแนกประเภท อาชญากรรมได้พบว่า สาเหตุอันหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำผิดกระทำผิดซ้ำ คือ นิสัยของผู้กระทำผิด ในที่นี้หมายถึงว่าผู้กระทำผิดชอบกระทำผิดจนเป็นนิสัย หรือกระทำผิดติดนิสัย (Habitual Delinquency) จากการศึกษาเฟอร์ริได้แสดงทัศนะไว้ว่าผู้กระทำผิดติดนิสัยเป็นเสมือนหนึ่งพวกที่เป็นอาชญากรโดยกำเนิด (Born Criminal) ตามทัศนะของลอมโบโซ ที่ เคยกล่าวไว้ในหนังสือชื่อ Uomo Delinquente ซึ่งเป็นหนังสือที่ลอมโบโซ ได้เป็นผู้รวบรวมโคลาจาน (Colajanni) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้แสดงทัศนะไว้ในลักษณะเดียวกัน แต่โคลาจานถือว่าผู้กระทำผิดติดนิสัยไม่ถึงกับเป็นผู้ที่เป็นอาชญากร โดยกำเนิดเสียเลยทีเดียว เพราะผู้กระทำผิดติดนิสัยกระทำผิดในอัตราที่น้อยกว่าผู้ที่กระทำผิดซ้ำ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้กระทำผิดติดนิสัยก็ถือได้ว่าเป็นผู้กระทำผิดซ้ำ

เฟอร์ริยังถือว่าสาเหตุที่กระทำผิดซ้ำนั้น เนื่องมาจากนิสัย (การกระทำผิดติดนิสัย) หรือ สันดานของผู้กระทำผิด (เกิดมาเพื่อกระทำผิด) โดยที่เฟอร์ริได้พยายามศึกษาผู้กระทำผิดซ้ำในที่แตกต่างไปจากสำนัก Classical School ในหลักการพื้นฐาน คือ ศึกษาในเชิงการป้องกันผู้กระทำผิด โดยเฉพาะเยาวชนที่กระทำผิดมิให้ติดต่อดสัมพันธ์กับผู้กระทำผิดอย่างร้ายแรง ตลอดจนศึกษาผู้กระทำผิดในลักษณะการได้รับประกันทัณฑ์บน รวมไปถึงการส่งตัวกลับเข้าไปอยู่ในชุมชนเพื่อให้มีโอกาสแก้ไขตนเองให้กลับเป็นคนดี แต่การศึกษาเฟอร์ริได้พบว่าผู้กระทำผิดโดยสันดานและผู้กระทำผิดติดนิสัยนั้น ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้เพราะนิสัยและสันดานที่ติดตัวมาแต่กำเนิดนั่นเอง เฟอร์ริมีข้อสมมติฐานอยู่ที่ว่าสาเหตุของนักโทษที่ได้กระทำผิดซ้ำประการหนึ่ง สืบเนื่องมาจากนิสัยและสันดานของผู้กระทำผิดที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เช่นเดียวกับ แนวความคิดของลอมโบโซ

Ursistalo (Ursistalo,อ้างถึงในรจนา สุขสว่าง,2535) ได้ศึกษาเรื่อง “การกระทำผิดซ้ำหลังจากที่นักโทษถูกปลดปล่อยตัวออกจากเรือนจำ” พบว่า สาเหตุที่นักโทษถูกปลดปล่อยไปแล้วหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีกเป็นเพราะสภาพแวดล้อมหลังจากพ้นโทษ มีความแตกต่างกันกับสภาพในระหว่างที่ถูกขังในเรือนจำ

Buikhuisen and Hocktra (Buikhuisen and Hocktra, อ้างถึงในรจนา สุขสว่าง,2535) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ พบว่ามีปัจจัย 10 ประการ คือ สถานภาพทางการสมรส สภาพบ้านแตก บรรยากาศของความสัมพันธ์ใน ครอบครัว การกระทำผิดครั้งแรก ความผูกพันกับสถาบันต่างๆ ในสังคม สภาวะการเป็นโรคจิต ระยะเวลาของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมก่อนการกระทำผิดครั้งแรก ลำดับ ประเภทของการกระทำผิด และสภาพความกดดันภายหลังจากที่ออกจากสถานกักขังหรือเรือนจำแล้ว

Banks and Fairhead (Banks and Fairheadอ้างถึงในรจนา สุขสว่าง, 2535) ได้ร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับสภาวะทางจิตใจ พบว่ามีถึงร้อยละ 59 ของผู้กระทำผิดซ้ำจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่สามารถปรับตัวได้ อาจจะเป็นผลทางตรงของการมีความสัมพันธ์กับการยอมรับในพฤติกรรมที่ละเมิดกฎเกณฑ์ต่างๆ ละเมิดกฎหมายหรืออาชญากรรม และ Ralph Metzner and Gunther Weil (Ralph Metzner and Gunther Weil,อ้างถึงในรจนา สุขสว่าง,2535) ได้ร่วมกันทำการวิจัยเรื่อง “การทำนายการกระทำผิดซ้ำ” (Predicting Recidivism) โดยติดตามศึกษาผู้ที่ถูกปล่อยตัวโดยการพักการลงโทษ จากสถาบันแก้ไขพฤติกรรมของมลรัฐแมสซาชูเซต ระหว่างปี ค.ศ. 1959-1961 จำนวน 311 คน ปรากฏว่า จำนวนผู้กลับเข้ามายังสถาบันนี้มีทั้งหมดถึงร้อยละ 59 ซึ่งครั้งหนึ่งกลับมาเนื่องจากละเมิดกฎเกณฑ์ เงื่อนไขการพักการลงโทษส่วนที่เหลือกลับมาเพราะการกระทำผิดซ้ำขึ้นใหม่ โดยที่ระยะเวลาที่กลับเข้ามานั้นหลังจากพ้นจากสถาบันไปแล้ว 6 เดือนถึง 1 ปีมากที่สุด

สำหรับการวิจัยเรื่องผู้กระทำผิดซ้ำของโครงการวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยฮอจกในปี 1978 โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มนักโทษธรรมดา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ (รจนา สุขสว่าง,2535) คือ

- 1.สภาวะทางจิตใจ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำจะเกี่ยวข้องกับการเป็น โรค ร้ายแรง โรคที่เกี่ยวข้องกับทางจิตใจ และการประสบปัญหาในการปรับตัว ซึ่งพบว่า - ร้อยละ 86.2 ของผู้กระทำผิดซ้ำนั้นเกิดจากการไม่สามารถปรับตัวได้

- 2.ภูมิหลังของพฤติกรรมทางอาชญากร ซึ่งรวมถึงการเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดและเกี่ยวข้องกับกลุ่มอาชญากร

- 3.ปัจจัยเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการติดยาเสพติด

4. ปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ผู้กระทำผิดซ้ำมักจะประสบปัญหา เรื่องครอบครัวแตกแยก ขาดความเข้าใจกันภายในครอบครัวโดยเฉพาะภายหลังการ ปลดปล่อยและสภาพครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปในขณะที่ต้องโทษ จึงทำให้ปรับตัวไม่ได้

การลงโทษผู้กระทำความผิดซ้ำ

บทบัญญัติในประมวลกฎหมายที่ใช้อยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดอีกครั้ง หรือการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยกระทำความผิดมาแล้วเช่นกัน แต่มุ่งที่จะเพิ่มบทลงโทษต่อผู้ที่ได้กระทำความผิดซ้ำให้หนักขึ้นไปกว่าที่จะได้รับจริงจากคำพิพากษา โดยถือว่าผู้กระทำผิดไม่เข็ดหลาบจากการที่ได้รับการลงโทษมาแล้ว

อรรถ สุวรรณบุปผา (2518) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ไว้ดังนี้

1. เพื่อยับยั้งการกระทำผิด (Deterrent)

การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด มีวัตถุประสงค์ที่น่าจะเห็นได้ชัด คือ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง และไม่กระทำผิดเช่นนั้นอีก วัตถุประสงค์ในประเด็นนี้ เรียกว่า “การยับยั้งโดยทั่วไป” (General Deterrent) การใช้วิธีการลงโทษต่างๆ เหล่านี้ เกี่ยวเนื่องกับหลักธรรมชาติที่ว่า มนุษย์ปรารถนาที่จะได้ความสุขสบายและหลีกเลี่ยงความทุกข์ทรมาน ฉะนั้น การลงโทษจึงก่อให้เกิดการยับยั้งอีกประการหนึ่งเรียกว่า “การยับยั้งเจาะจง” (Specific Deterrent) กล่าวคือ เป็นการลงโทษเพื่อให้เป็นบทเรียนให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบไม่คิดทำผิดอีกในอนาคต ซึ่งการยับยั้งประเภทนี้เป็น การเพ่งเล็งหรือเจาะจงตัวผู้กระทำผิด เพื่อให้เกิดความกลัวต่อโทษทัณฑ์ไม่กล้าที่จะกระทำผิดอีกในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการลงโทษดังกล่าว ได้มีผู้โต้แย้งว่าการลงโทษไม่เป็นการยับยั้ง จากการกระทำผิดได้เสมอไป โดยให้เหตุผลว่า “ถ้ามนุษย์มีอิสระในการตัดสินใจกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวไม่เป็นผลมาจากประสบการณ์ของตนเองแล้วการลงโทษจะไม่สามารถยับยั้งการกระทำผิดได้เลย ในกรณีนี้การลงโทษเป็นแต่เพียง ข้อกำหนดไว้อย่างเข้มงวดเท่านั้นเอง”

2. เพื่อเป็นการแก้แค้น (Retribution)

ในอดีตเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ตัวเจ้าทุกข์เองหรือญาติพี่น้องมักจะถือสิทธิตอบแทนแก้แค้นแก่ฝ่ายตรงข้ามถึงขนาดที่ว่า “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” แต่เมื่อมนุษย์ได้รู้จักการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนหรือสังคม ได้มอบอำนาจการลงโทษแก่ผู้นำ หรือหัวหน้ากลุ่ม ต่อมาเมื่อมีความเจริญทางวัฒนธรรมและสติปัญญาจึงเกิดมีระเบียบแบบแผนและกฎเกณฑ์ต่างๆ หรือกฎหมายขึ้นใช้บังคับแก่สมาชิกในสังคม อย่างไรก็ตามได้เป็นที่ยอมรับว่าสังคมปัจจุบันยังคงมีความรุนแรงกระตุ้นเตือนในการที่จะแก้แค้นแก่ผู้ที่กระทำความผิด การมีบทลงโทษต่างๆ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้แก้แค้นผู้กระทำผิด โดยผ่านทางกฎหมายของบ้านเมือง และเนื่องจากเหตุนี้เองจึงเห็นได้ชัดแจ้งว่าการแก้แค้น

ผู้กระทำผิดก็ เพื่อประสงค์จะยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น วัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อแก้แค้น และการยับยั้งจึงยากที่จะแยกออกจากกันได้

3. เพื่อเป็นการตัดผู้กระทำผิดออกจากสังคม (Removal from Society)

การใช้โทษประหารชีวิต โทษจำคุก หรือโทษกักขัง ถือว่าเป็นการตัดผู้กระทำผิดออกจากสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิต

4. เพื่อเป็นการแก้ไขผู้กระทำผิด (Corrections)

ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมของ สังคม ทำให้มนุษย์เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน หลักศีลธรรมและมนุษยธรรมจึงเป็นที่ยึดถือของมนุษย์ นโยบายของการลงโทษจึงออกเป็นกฎหมาย จึงเป็นการจำกัดสิทธิของเจ้าทุกข์ มิให้กระทำการตอบแทนแก้แค้นต่อผู้กระทำผิดจนเกินสาเหตุ พร้อมกันนั้นก็พยายามหาทางแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี

5. เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม (Prevention of Crimes)

การลงโทษเพื่อการป้องกันอาชญากรรม อาจจะพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ ประเด็น แรก เป็นการจับตัวผู้กระทำผิดมาควบคุมและลงโทษเพื่อไม่ให้มีโอกาสได้กระทำความผิดอีก เพื่อให้เช็ดหลาบไม่ให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง เป็นวัตถุประสงค์ของการยับยั้งดังกล่าวมาแล้ว ในประการที่สอง หมายถึง การป้องกันบุคคลที่กระทำความผิดไม่ให้ประกอบอาชญากรรมซ้ำสองอีก โดยวิธีการแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ในขณะที่บุคคลนั้นอยู่ในระหว่าง การต้องโทษ ประเด็นนี้จึงใช้หลักการอบรมฟื้นฟูจิตใจ (Rehabilitation) เป็นสำคัญ

โดยสรุปปัญหาการเกิดอาชญากรรมต่างๆ นั้นเกิดจากสาเหตุแห่งการกระทำผิดที่แตกต่างกันไป ตามแต่กรณีของการกระทำผิดในแต่ละบุคคลหรือแต่ละกรณีหรือแต่ละพฤติกรรมแห่งคดี โดยที่ศาสตร์ทางอาชญาวิทยาต่างๆ ได้อธิบายถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับว่าในขณะที่เกิดเหตุการณ์นั้นเป็นยุคใดสมัยใด และมีความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม สังคมขณะนั้นเป็นอย่างไร ดังนั้น ในการอธิบายสาเหตุของการกระทำผิดก็เช่นกันจำเป็นต้องนำ ทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ มาประยุกต์ใช้อธิบายให้เข้ากับภาวะของเหตุการณ์ให้เป็นไปอย่างปัจจุบัน เพื่อที่จะได้ทราบสาเหตุที่แท้จริงแห่งการกระทำผิดซ้ำและหาแนวทางแก้ไขทันกับเหตุการณ์สังคมปัจจุบัน

2.3 แนวคิดอิทธิพลของครอบครัวที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดที่จะอบรมขัดเกลา และมีอิทธิพลต่อลักษณะบุคลิกภาพของพวกเรา แสงสุรีย์ สำอางค์กุล และมุกดา ซาติปัญญาชัย (2524) ซึ่งในการพัฒนามนุษย์นั้นสังคมมีบทบาทในการถ่ายทอดคุณลักษณะค่านิยม ทศนคติ และความเชื่อ สังคมจะหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์โดยการที่มนุษย์จะรับและถ่ายทอดสิ่งต่างๆ จากสังคมมาโดยกระบวนการสังคมประกิต

(Socialization Process) หน่วยแรกของสังคมที่เป็นตัวแทนสถาบันสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ทัศนคติ และคุณลักษณะต่างๆ ของสังคมให้แก่สมาชิกของสังคมนั้น คือครอบครัว ฉะนั้นครอบครัวจึงเป็นหน่วยของสังคมหรือองค์กรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างและพัฒนาประชากรของสังคม ครอบครัวในความหมายทางสังคมวิทยา คือ รูปแบบของการที่บุคคล 2 คน หรือกลุ่มบุคคลสร้างแบบ (Pattern) หรือโครงสร้าง (Structure) ของการอยู่ร่วมกัน ครอบครัวในความหมายของนักจิตวิทยา คือ สถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันเพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันสังคมภายนอกที่จะปลูกฝังความเชื่อค่านิยม และทัศนคติกับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคมที่มีชีวิตอุบัติขึ้น ในครอบครัวครอบครัวจึงมีความสำคัญต่อ สมาชิกทุกคนในครอบครัว มีผลต่อการพัฒนาตนในทุกด้านของแต่ละบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกของมนุษย์และมีความสำคัญต่อสมาชิกของครอบครัว ในประเด็นหลักดังต่อไปนี้ (กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2552)

- 1) ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ซึ่งปรากฏในทุกลักษณะของครอบครัวอย่างน้อยที่สุดเมื่อเด็กอยู่ในวัยทารก
- 2) ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาถ้าความสัมพันธ์ที่ดีครอบครัวก็จะมั่นคง และสร้างสรรค์ สมาชิกในครอบครัวก็จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต
- 3) ความสำคัญในหน้าที่ 4 ประการของครอบครัวที่มีต่อบุคคลจะปรากฏในทุกวัฒนธรรม คือ ให้อาหารในการต่อสู้ชีวิต บทบาททางเพศทั้งชายและหญิง ค่านิยม ทัศนคติในการประกอบอาชีพและสุนทรียภาพแห่งชีวิต

อิทธิพลของครอบครัวต่อการพัฒนาทางจริยธรรม

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญมากที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมให้แก่ เด็ก ซึ่งวัยเด็กเป็นรากฐานของชีวิต เด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่มีอาชีพไม่สุจริต หรือเป็นอาชญากร เขาย่อมมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพเป็นอันธพาล เพราะเด็กเลียนแบบจากพ่อแม่และบางครั้งพ่อแม่ก็ส่งเสริมให้มีพฤติกรรมผิดกฎหมายสำหรับเด็กชายที่ไม่กระทำผิด พบว่า มักอยู่กับพ่อแม่ของตน และพ่อให้ความรักความอบอุ่นมากกว่าแม่ เด็กก็ผูกพันกับพ่อ ถ้าพ่อไม่ประพฤติดีเป็นตัวอย่างเด็กย่อมจะพัฒนาความประพฤติไปในทางที่สังคมยอมรับ จะเห็นว่าการได้รับความรักความอบอุ่นจาก พ่อแม่เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของอุปนิสัยและเหนี่ยวนำการกระทำได้มาก การขาดความรักความอบอุ่นมักเกิดจากครอบครัวลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กเติบโตกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหาด้านบุคลิกภาพ เป็นอันธพาล และกระทำผิดกฎหมายในที่สุด (กลุ่มงาน พัฒนาระบบการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2552)

- 1) ครอบครัวยุ่งเหยิง คือ พ่อแม่ทะเลากัน พี่น้องชิงดีชิงเด่นกันมาก เพราะพ่อแม่รัก ลูกไม่เท่ากัน และใช้อำนาจไม่ถูกต้อง เช่น ผลการศึกษาของกลูเอต สรุปได้ว่าทั้งพ่อและแม่ของเด็กกระทำ

ผิดใช้วิธีการควบคุมความประพฤติของลูกชายด้วยการลงโทษทางร่างกายมากที่สุด

2) ครอบครัวแตกแยก คือ พ่อแม่หย่าร้างหรือตายจากกันแล้วมีคูใหม่ ซึ่งไม่ให้ความอบอุ่นแก่เด็กแทนพ่อแม่ที่แท้จริงเด็กจึงว่าเหว่ ไม่มีตัวอย่างที่เขายอมรับ จึงขาดที่ยึดเหนี่ยว ทางใจ แม้กระทั่งครอบครัวที่พ่อแม่ห่างเหินจากลูกไปในช่วงวัยเด็กตอนต้น เช่น ไปราชการทหาร ไปศึกษาต่อต่างประเทศ เป็นต้น จึงไม่มีตัวแทนของพ่อแม่ ลูกจึงขาดตัวอย่างการประพฤติตามบทบาททางเพศในขอบเขตที่เหมาะสม เมื่อเป็นเช่นนี้เด็กจึงประพฤติรุนแรงมากเกินไปจนกล้ากระทำผิดกฎหมาย

3) ครอบครัวเจ้าระเบียบเกินไป เด็กยอมอดใจ ไม่รู้สึกว่าจะได้รับความรักความอบอุ่น

4) ครอบครัวประคบประหงมเกินไป ทำให้เด็กทำตามความต้องการของตนเอง โดยไม่นึกถึงความเดือนร้อนที่จะเกิดขึ้นยับยั้งอะไรไม่ค่อยได้เพราะไม่เคยถูกฝึกให้อดทนและควบคุมอารมณ์

5) ครอบครัวที่มีภารกิจมากจนไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกก็เท่ากับลูกถูกทอดทิ้ง ให้ว่าเหว่อาจทำผิดเพื่อดึงดูดความสนใจหรือประชดสังคม

โรเจอร์ (Roger อ่างถึงโน โสภา พิษณุโสภณ, 2542) ได้แบ่งประเภทการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 3 แบบ คือ

1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democracy) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจ หรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเองมีความเป็นตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสที่เหมาะสม

2) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Over Protection) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ถูกควบคุมและอยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Rejection) หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้ได้รับความเอาใจใส่สนับสนุนหรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิจารณ์ ตำหนิ ลงโทษที่รุนแรง และปราศจากเหตุผลไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองและปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

โดยสรุป สถาบันครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดและมีความสำคัญยิ่งของ สังคม เพราะสถาบันที่เป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันทั้งหลายในอดีตก่อนนั้นสถาบันครอบครัว ทำหน้าที่เป็นทั้งสถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันการปกครอง หรืออธิบาย ได้ว่าสถาบันครอบครัวทำหน้าที่ให้การศึกษาคูหาความรู้ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในด้านเศรษฐกิจ และปฏิบัติหน้าที่ในการอบรม

สั่งสอนสมาชิกของครอบครัวให้เป็นพลเมือง แต่ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาและสถาบันเศรษฐกิจ ได้เข้ามามีบทบาทปฏิบัติหน้าที่แทนสถาบันครอบครัวในด้านการให้การศึกษาแก่สมาชิกของสังคม และผลิตเครื่องอุปโภคและบริโภคขึ้นจำหน่ายแก่สมาชิกในสังคม บทบาทในด้านดังกล่าวของสถาบันครอบครัวจึงลดลงไป ปัญหาการกระทำผิดต่างๆ สถาบันครอบครัวจึงมีเป็นส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเกิดปัญหานั้นๆ

2.4 แนวคิดอิทธิพลของเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ระบบเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อสังคม ประชากร การศึกษา และผลิตภาพของแรงงาน การที่ภาครัฐบาลไทยเลือกดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยมอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออก ส่งเสริมการลงทุนของต่างชาติและทุนขนาดใหญ่ เช่น การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP : Gross Domestic Product) มากกว่าการกระจายการพัฒนาอย่างสมดุลและเป็นธรรม ทำให้เศรษฐกิจภาคบริการและอุตสาหกรรมในเมืองเติบโตและมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในอัตราสูงกว่าเศรษฐกิจภาคเกษตรและชนบท และทำให้การกระจายทรัพย์สินและรายได้ระหว่างประชาชนกลุ่มต่างๆ มีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงมากขึ้น ประชากรจากภาคเกษตรโดยเฉพาะภาคอีสานที่มีประชากรมากที่สุดและยากจนที่สุด อพยพไปทำงานในเขตปริมณฑลภาคตะวันออกและจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในภาคใต้และภาคอื่นๆ เพิ่มขึ้น ประชากรเมืองทั่วทั้งประเทศมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ชนบทเปลี่ยนแปลงวิถีการผลิตจากเกษตรกรรม ผสมผสานแบบพึ่งตนเองได้ไปเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพื่อขายเพิ่มขึ้นมาก รวมทั้งเกษตรกรต้องหารายได้นอกภาคเกษตรมาซื้อสิ่งของต่างๆ เพิ่มขึ้น ครอบครัวขยายที่มีคน 3 รุ่นอยู่ร่วมกัน เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวที่แยกกันอยู่มากขึ้น เช่น พ่อแม่ไปทำงานในเมือง ส่งลูกไป ให้ปู่ ย่า ตา ยาย ในชนบทเลี้ยงดู พ่อแม่หย่าร้างแยกกันอยู่เพิ่มขึ้น (วิทยากร เชียงกูล, 2555)

การศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมและโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ไม่สามารถรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทยยังคงพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกประเทศ ทั้งการส่งออกสินค้า การลงทุน และการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศอย่างมาก จึงมีความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงการขยายตัวทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับปัจจัยการผลิตดั้งเดิม โดยเฉพาะทุนและแรงงานราคาถูกที่มีผลิตภาพการผลิตต่ำ เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ขณะที่เศรษฐกิจในประเทศยังมีความเหลื่อมล้ำ ประชาชนระดับฐานรากซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรมีรายได้น้อยเมื่อเทียบกับนอกภาคเกษตร ประสบความยากจนและมีปัญหาหนี้สินรุงรัง (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11, 2554)

จากภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประสบกับ ความ

ยากจน มีการแข่งขันกันสูงในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต ครอบครัวหย่าร้าง แยกกันอยู่มากขึ้น เด็กและเยาวชนมีโอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิดพ่อแม่ น้อยลง ขาดการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ มากขึ้น ก่อให้เกิดความเครียด ความกังวล การขาดความอบอุ่น และความเชื่อมั่นมากขึ้น ก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงที่จะทำให้เด็กและเยาวชน มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน คือ เกเร ไม่เอาใจใส่ต่อ การเรียน ขาดแบบอย่างที่ดี และหันไปพึ่งเพื่อนๆ ตามธรรมชาติของวัยรุ่น เมื่อเกิดความเครียดหรือมีปัญหาที่แก้ไม่ได้ แทนที่จะพึ่งผู้ปกครองหรือพ่อแม่ที่อยู่ห่างไกล และวุ่นวายอยู่กับการทำมาหากิน จนลืมที่จะมีเวลาให้กับลูก หรือบางคนต้องกระเสือกกระสนดิ้นรนช่วยตนเองจนไม่มีความสามารถ เพียงพอที่จะเป็นที่พึ่งของลูกๆ ได้ ทำให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวลักษณะนี้ที่มีความยากจน และขาดความรักความอบอุ่นตลอดจนแบบอย่างที่ดี จึงหันไปคบเพื่อนเชื่อเพื่อนมากกว่า พ่อและแม่หากเพื่อนที่คบเป็นคนดีก็โชคดีไป แต่หากเพื่อนไม่ดีติดอบายมุข เด็กและเยาวชนก็จะพลอยเสียหายไปด้วย เช่น คบเพื่อนที่เสพยาเสพติด ขายยาเสพติดในที่สุดเด็กและเยาวชนนั้นๆ ก็จะไปติดยาเสพติดไปด้วย เด็กๆ ขาดการอบรมดูแลเกี่ยวกับเรื่องความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลืองานบ้าน การอดทนรอคอย การรู้จักความเพียงพอ ผลักดันให้เกิดความต้องการ ความอยากเกินความจำเป็น ใจร้อน สิ่งเหล่านี้เป็นผลจากเศรษฐกิจของครอบครัวที่พ่อแม่ต้องดิ้นรน แสวงหาจน สัมภาระหน้าที่ของพ่อแม่ไป สิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นตัวผลักดันอย่างหนึ่งต่อภาวะเสี่ยงในการเสพยาและปัญหาการกระทำผิดซ้ำซากที่ตามมาอย่างต่อเนื่องต่อไป

โดยสรุปปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือรายได้ของครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะครอบครัวที่มีความยากจนและผู้ใช้แรงงาน ชนชั้นล่างที่มีความยากไร้ และผู้ใช้แรงงานซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดการขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ซึ่งจะพบว่าปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่มาจากบุคคลในครอบครัวเหล่านี้ โดยมีมักจะกระทำความผิดในข้อหาลักทรัพย์ และปัญหาเสพยาเสพติด เป็นปัญหาหลัก โดยบุคคลเหล่านี้ต่างก็มีการกระทำผิดซ้ำเมื่อได้รับอิสรภาพซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่มีส่วนมาจากเศรษฐกิจของครอบครัว

2.5 แนวคิดอิทธิพลของสังคมและชุมชนที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์(2549)สภาพสังคมที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดพัฒนาการทางสังคมของแต่ละบุคคลเริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นครั้งแรกในครอบครัว โดยการปฏิสัมพันธ์กับบิดามารดาและญาติพี่น้อง ต่อมาเมื่อโตขึ้นจึงเพิ่มเพื่อนโรงเรียนและชุมชน พัฒนาการด้านอารมณ์และค่านบุคลิกภาพของเด็กจะช่วยให้เด็กปรับตัวในสังคมได้ ซึ่งหมายความว่าเขาจะปรับตัวในสังคมได้ดีเพียงไร ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพของเขานั้นเอง เนื่องจากทุกคนต้องเป็นสมาชิกในสังคม ฉะนั้นในทำนองเดียวกัน สังคมก็จะมีส่วนเข้ามามี

อิทธิพลต่อพัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพของเด็กตามระดับวุฒิภาวะ ซึ่งพัฒนาการต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลต่อตัวเขาเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ การที่มนุษย์ทุกคนต้องอาศัยอยู่ในสังคมและเป็นสมาชิกของสังคม สังคมในที่นี้คือที่รวมของผลทางเศรษฐกิจ (Economic Production) รัฐบาล (Government) ครอบครัว (Family Life) ศาสนา (Religion) และสิ่งอื่นๆ ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงเป็นสมาชิกของสังคมทำให้มนุษย์มีความสัมพันธ์ต่อสังคมอย่างใกล้ชิดตั้งแต่แรกเกิด

ฉะนั้น พฤติกรรมของมนุษย์นั้นก็เป็นที่อิทธิพลของสังคมทั้งสิ้น มนุษย์เมื่ออาศัยอยู่ในสังคมใดๆ ก็มักมีค่านิยมตามสังคมนั้นๆ เพราะเขากลัวถูกกล่าวหาว่าเป็นคนหัวเก่า คนไร้ศีลธรรมหรือพวกถ่วงความเจริญ ค่านิยมของสังคมนี้อิทธิพลต่อพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์มากที่สุด องค์ประกอบในการสร้างค่านิยมทางสังคม ประกอบด้วย (สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2552)

- 1) การเลี้ยงดูซึ่งเริ่มจากบ้าน การวางกฎเกณฑ์พฤติกรรมของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวอย่างใกล้ชิด ค่านิยม และทัศนคติของสมาชิกในครอบครัว
- 2) สิ่งแวดล้อมในกลุ่มคนที่เขาอาศัย ตลอดจนสื่อสารมวลชนต่างๆ ค่านิยม ทัศนคติของชนหมู่เดียวกัน
- 3) สถาบันการศึกษา ได้แก่ ค่านิยมของสถาบันและแนวทางการศึกษา วิธีการให้การศึกษ
- 4) กลุ่มเพื่อน (PeerGroup) ได้แก่ การรวมตัวเป็นกลุ่ม การสร้างค่านิยมร่วมกันระหว่างกลุ่ม
- 5) สถาบันการปกครอง (Government) ได้แก่ ค่านิยมทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิการเมือง
- 6) ระดับวุฒิภาวะและพัฒนาการด้านต่างๆ อันเป็นส่วนเฉพาะบุคคลที่สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมระดับใดได้แค่ไหน

ตามทฤษฎีนิเวศวิทยามีการศึกษาที่กระทำกันมากก็คือ การศึกษาพื้นที่ที่มีการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนและอาชญากรรม โดยเฉพาะตามเมืองใหญ่ๆ จะมีการกระทำ ความผิดของเด็กและเยาวชนและอาชญากรรมมากในบริเวณที่อยู่ใกล้ชิดกับแหล่งอุตสาหกรรมหรือแหล่งธุรกิจการค้า คือ บริเวณชุมชนแออัด ซึ่งเป็นบริเวณที่มีความเสื่อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม เบอร์นาร์ด แลนเดอร์ (Bernard Lander อ้างถึงใน สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์, 2552) ได้วิเคราะห์การกระทำ ความผิด ของเด็กและเยาวชนในเมืองบัลติมอร์ (Baltimore) ไว้ว่า การใช้สถิติเพื่อวัดการกระทำ ความผิดของ เด็กและเยาวชนทำให้พบว่าปัจจัยที่เป็นเครื่องชี้การกระทำ ความผิดของบุคคลในสังคมก็คือสภาพสังคมและชุมชนที่ไร้บรรทัดฐานและการขาดความมั่นคงทางสังคม ซึ่งทำให้เกิดการกระทำผิดและมีผลทำให้การกระทำผิดนั้นเกิดขึ้นซ้ำๆ อีกเช่นกัน

โดยสรุปการกระทำผิดของบุคคลนั้นมีอัตราการกระทำ ความผิดแตกต่างกันออกไป โดยการ

กระทำความผิดของบุคคลจะมีจำนวนมากในท้องที่ที่เป็นย่านสลัมและย่านธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งย่านที่มีการเปลี่ยนแปลงอันได้แก่ ย่านที่มีการอพยพ ซึ่งเป็นเขตของธุรกิจ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดของบุคคลนั่นเอง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ (2561) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด เพื่อเปรียบเทียบกันระหว่างปัจจัยภายในกับปัจจัยภายนอก และเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ใช้วิธีการวิจัยแบบวิธีผสม (Mixed Method) โดยสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้กระทำผิดรวมกัน 6 คน และใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้กระทำผิดจำนวน 400 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิง เช่น ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, F-test, Chi-square, Logistic Regression เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยเรียงลำดับไปที่ละด้านแล้ว พบว่ามีปัจจัยเพียง 2 ด้านจากทั้งหมด 7 ด้าน คือด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและด้านสภาพทางเศรษฐกิจสังคมเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด สำหรับปัจจัยภายในที่นำเอาปัจจัยมารวมกลุ่มกันประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตัวเอง การคบเพื่อน สุขภาพจิต และความสัมพันธ์ในครอบครัวแล้ว พบว่าปัจจัยภายในดังกล่าวนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ในทางตรงกันข้ามปัจจัยภายนอกที่ประกอบด้วย สภาพทางเศรษฐกิจสังคม นโยบายยาเสพติด และการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมพบว่าปัจจัยภายนอกดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ แต่ถึงกระนั้นถ้าหากพิจารณาโดยรวมปัจจัยทั้ง 7 ด้านเข้าด้วยกันแล้ว จะพบว่าปัจจัยโดยรวมทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ

อัศครุ ไชยพงษ์ (2557) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำเขต 8 มาจากขาดการขัดเกลา และขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ความศึกษาคะนอง กลุ่มเพื่อน ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจจากสังคม อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม และยาเสพติดรายได้ของครอบครัวต่ำ พื้นที่ในเรือนจำคับแคบและการศึกษาต่ำ สำหรับมาตรการและการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชั่นต้องแก้ไข โดยให้อภัย ดูแลให้คำปรึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี องค์กรทางสังคมต้องร่วมมือกันแก้ไข ให้การยอมรับ และร่วมมือกันกำจัดอบายมุข จัดหาอาชีพและจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือให้กำลังใจ ไม่ตำหนิยกย่องการทำความดี มีกฎหมาย ล้างมลทิน เรือนจำต้องปรับปรุงด้านพื้นที่ สวัสดิการ และการให้การศึกษา

นุชนาฏ มุกระ (2554) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังดังกล่าว มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งด้านครอบครัว สังคม ชุมชน การคบเพื่อน และเศรษฐกิจ คือ ด้านครอบครัว หากครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ ทำให้ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงสภาพเศรษฐกิจ การคบเพื่อน สภาพของสังคมและชุมชน เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมา ต้องประสบกับปัญหาด้านสภาพจิตใจ ความวิตกกังวลกลัวสังคมไม่ให้การยอมรับ การตกงาน ถูกปฏิเสธจากสถานที่ทำงาน ทำให้ขาดรายได้ ในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ส่งผลให้กลับไปกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพทั้งบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงออก ต่างมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำเช่นกัน สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะการศึกษา อาชีพ และรายได้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำด้วย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและจำนวนบุตร ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และอุนิษา เลิศโตมรสกุล (2553) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด : กรณีศึกษาผู้กระทำผิดร้ายแรงและมีโทษสูง และต้องดูแลเป็นพิเศษ ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า คนที่มีลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้จะมีการ กระทำผิดซ้ำหรือค้ายาเสพติดซ้ำมากกว่าคนที่มีลักษณะตรงกันข้าม คือ การควบคุมตัวเองต่ำมากๆ (Self Control) มีอารมณ์วู่วาม มีเครือข่ายในการซื้อขายยาเสพติดมาก มีบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคมสูง (Anti Social Behavior) มองเห็นแต่ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินสูงหรือมองเห็นช่องทางที่จะกระทำผิดสูง ปฏิเสธความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นสูง (Denial of Injury) มีความผูกพันกับพ่อแม่ ครอบครัวต่ำ ปฏิเสธความรับผิดชอบต่อกระทำที่เกิดขึ้นสูง (Denial of Responsibility) มีความเชื่อในเรื่องศาสนาต่ำ (ไม่เชื่อในเรื่องการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไม่เกรง กลัวต่อบาป)

วีระชัย เหล่าลางอินทร์ เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ สุวกิจ ศรีปัดถา และพัชนีบุระพันธ์ (2552) ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมการดำรงชีวิตนอกเรือนจำที่ผู้ต้องขังทำความผิดติดคุกซ้ำ 3 อันดับแรก คือ เศรษฐกิจของครัวเรือนมีรายได้ต่ำ รายได้ไม่แน่นอนจากการรับจ้างทั่วไป สภาพทางกายภาพของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นโสดอาศัยอยู่กับพ่อแม่และสิ่งแวดล้อมชุมชนที่อยู่อาศัยมีแนวโน้มการพึ่งพาอาศัยตามรูปแบบดั้งเดิมของชาวชนบทในชุมชนปัจจุบันน้อยลงทั้งชุมชนในชนบทและในเมือง ตามลำดับ การเปรียบเทียบการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่า ระดับการศึกษา และจำนวนครั้งที่กระทำผิดมีความผิดต่อการกระทำผิดซ้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ต้องขังที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรสระยะเวลาต้องโทษ อาชีพก่อนต้องโทษ ฐานะทางครอบครัว บุคคลที่ดูแลก่อนต้องโทษและสภาพแวดล้อมในชุมชนแตกต่างกันมีการกระทำผิดซ้ำไม่แตกต่าง

นิมิต จันทรจักร (2551) ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษพัทยา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ในเรือนจำพิเศษพัทยา จังหวัดชลบุรี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง ปัจจัยทางจิตวิทยาของผู้ต้องขัง ปัจจัยแวดล้อมภายในเรือนจำ และปัจจัยแวดล้อมภายนอกเรือนจำ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบมาตราประมาณค่า กลุ่มประชากร ทั้งผู้ต้องขังชายและหญิง ที่กระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 420 คน ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขัง ซึ่งแยกออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ภูมิภาคเกิด ระดับ การศึกษา และลักษณะที่เกี่ยวกับการต้องโทษ ประกอบด้วย สถานภาพสมรส อายุที่ต้องโทษ ครั้งแรก อาชีพ ก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย และรายได้ก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย จากผลการทดสอบ สมมติฐานพบว่า เพศของผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เห็นว่า ผู้ต้องขังเพศหญิง ร้อยละ 80.9 กระทำผิดซ้ำในครั้งแรก และอัตราของผู้กระทำผิดครั้งที่ 2-4 จะมีค่าน้อยกว่าผู้ต้องขังชายเป็นอย่างมาก ในส่วนของอายุ ปัจจุบัน ภูมิภาคเกิด ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย และรายได้ ก่อนต้องโทษครั้งสุดท้าย ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จันทิรา จินตามาศย์ (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังหญิงจะศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานหญิงชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไป ที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังใน ทัณฑสถานหญิงชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มประชากรเป็นผู้ต้องขังหญิง ที่ต้องโทษอยู่ในทัณฑสถานหญิงชลบุรีและกระทำความผิดซ้ำ จำนวน 530 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษา มีสถานภาพโสด และก่อนถูกจับกุมประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ บิดามารดาเสียชีวิต ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข โดยพักผ่อน อยู่ที่บ้าน และลักษณะที่อยู่อาศัยเป็น แหล่งชุมชนแออัด ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่กระทำผิดครั้งแรกในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง ได้แก่ สถานภาพ อาชีพก่อนถูกจับกุม กล่าวคือผู้หญิงที่มีสถานภาพโสดจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้หญิงที่มีครอบครัวแล้ว ผู้หญิงที่ ประกอบอาชีพรับจ้างจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าอาชีพอื่น

สุวรรณ ใจคลองแคล้ว (2546) ศึกษาเรื่อง “สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง เรือนจำพิเศษธนบุรี” โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ต้องขังชายที่กระทำความผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ที่เด็ดขาดแล้วทุกประเภทคดี ของเรือนจำพิเศษธนบุรี จำนวน 95 คน เก็บข้อมูลจากจากผู้ต้องขัง

กระทำความผิดซ้ำ ด้วยการสู่มั่วอย่างแบบเป็นระบบ และส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 25 ปี กระทำผิดเป็นครั้งที่ 2 มีการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างรายวัน เคยเสพยาเสพติด ประเภท เมทแอมเฟตามีน(ยาบ้า) มีลักษณะของแหล่งที่อยู่อาศัยเป็นชุมชนแออัด (สลัม) ชอบเที่ยวเตร่ยามค่ำคีน เรียนรู้พฤติกรรมจากการกระทำผิดจากเพื่อนมากที่สุด ต้องการเงินหรือทรัพย์สินเนื่องจากไม่มี รายได้และว่างงาน มีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน มีภาระหนี้สิน ก่อนถูกจำคุกจะพักอาศัยอยู่ กับบิดามารดาสนิทกับมารดามากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ Extraversion (แสดงออก) กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีลักษณะชอบกิจกรรมแสดงออก มีนิสัยก้าวร้าว และหวั่นไหว (Neuroticism) เป็นผู้ที่มีลักษณะตื่นเต้นง่าย คิดมากมีความโน้มเอียงเป็นโรคประสาท

เวชยันต์ ลูกอินทร์ (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์กรณีศึกษาผู้ต้องขังเรือนจำกลางสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดเป็นเหตุจูงใจให้ผู้กระทำผิดหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก เพื่อนำเอาผลการศึกษานี้ไปเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำไม่กระทำผิดซ้ำอีก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 10 คน ผลการศึกษา พบว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่กระทำผิดครั้งแรกในคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินผลมาจากการติดยา เสพติด ประกอบอาชีพรับจ้างมีรายได้น้อย มีระดับการศึกษาต่ำ โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียง ระดับชั้นประถมศึกษา กระทำความผิดโดยอารมณ์ชั่ววูบ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยจะอยู่ในชุมชน แออัดย่านอุตสาหกรรม การระบาดของยาเสพติดในชุมชนมีมาก ซึ่งเอื้อต่อการกระทำความผิดจาก ผลของการกระทำผิดซ้ำจากการศึกษาผู้ต้องขังส่วนใหญ่เมื่อพ้นโทษจะกลับไปอยู่กับครอบครัว บิดามารดา และอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดของยาเสพติด และดื่มสุรากระทำผิดโดยอารมณ์ชั่ววูบ และขณะต้องโทษในเรือนจำการฝึกวิชาชีพไม่ตรงกับความต้องการและความถนัดของผู้ต้องขัง เมื่อ พ้นโทษออกมาไม่มีงานทำเพื่อนในชุมชนชักชวนจึงกระทำความผิดซ้ำอีก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมและชุมชนที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเรือนจำแม่สะเรียงจำนวน 152 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นการดำเนินงานเชิงปริมาณ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและเพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสมโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ จำนวนครั้งที่กระทำผิด ฐานะครอบครัว การพักอาศัย และสภาพแวดล้อมในชุมชน ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสาเหตุการกระทำผิดซ้ำโดยเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและชุมชน โดยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะปลายปิด

ตอนที่ 3 ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ข้อคำถามมีลักษณะปลายปิด

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถามโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่าIOC ตั้งแต่.67–1.00
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรเรือนจำกลางจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach, 1970) เท่ากับ 0.887
7. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนอที่อาจารย์ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือการเก็บรวบรวมปริมาณโดย

8. ขอนหนังสือจากสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
9. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล
10. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ
11. จัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป ซึ่งข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์นั้น นำมาจากแบบสอบถามที่เป็นฉบับที่สมบูรณ์ นำคำตอบของแบบสอบถามมากรอกลงในโปรแกรมเพื่อวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบไค – สแควร์ (Chi – Square Test)แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis)

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่ออธิบายข้อมูลในส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ การศึกษา สถานภาพอาชีพ จำนวนครั้งที่กระทำผิด ฐานะครอบครัว การพักอาศัย และสภาพแวดล้อมในชุมชน ข้อมูลสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ประกอบด้วย ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและชุมชน และข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

3.6.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis)

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงอ้างอิง การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความมีอิทธิพลหรือการส่งผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระ สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ประกอบด้วย ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและชุมชนกับตัวแปรตามคือ การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและเพื่อทดสอบถึงความแตกต่างที่ตัวแปรอิสระดังกล่าวแต่ละตัวมีต่อตัวแปรตาม ดังนั้นสถิติที่ใช้คือ การทดสอบไค – สแควร์ (Chi – Square Test)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันชัดเจนในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลผล ดังนี้

f	แทน	ความถี่
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Average)
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
+t	แทน	ค่าสถิติที่คำนวณจากt-test
χ^2	แทน	ไคสแควร์ (Chi-Square)
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร
σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ตอนที่ 1 วิเคราะห์รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
18 – 30 ปี	34	22.4
31 – 40 ปี	64	42.0
41 – 50 ปี	27	17.8
51 – 60 ปี	20	13.2
61 ปี ขึ้นไป	7	4.6
รวม	152	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	18	11.8
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	23	15.1
มัธยมศึกษา	75	49.4
อนุปริญญา	29	19.1
ปริญญาตรี	7	4.6
รวม	152	100.0
สถานภาพ		
โสด	44	28.9
สมรส	77	50.7
หม้าย	6	4.0
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	25	16.4
รวม	152	100.0
อาชีพก่อนรับโทษ		
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	3	2.0
รับจ้างทั่วไป	56	36.8
ธุรกิจส่วนตัว	2	1.4
พนักงานบริษัท	4	2.6
ค้าขาย	7	4.6
เกษตรกร	18	11.8

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
	ว่างงาน	62	40.8
	รวม	152	100.0
	จำนวนครั้งที่กระทำผิด		
	2 ครั้ง	68	44.7
	3 ครั้ง	54	35.5
	4 ครั้ง	17	11.2
	มากกว่า 4 ครั้ง	13	8.6
	รวม	152	100.0
	รายได้ต่อเดือน		
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	129	84.9
	10,001 – 20,000 บาท	18	11.8
	20,001 – 30,000 บาท	5	3.3
	รวม	152	100.0
	สถานที่พักอาศัย		
	บิดา มารดา	25	16.4
	สามี / ภรรยา	15	9.9
	ปู่ย่า / ตายาย	13	8.6
	บ้านตนเอง	33	21.7
	บ้านเช่า	66	43.4
	รวม	152	100.0
	สภาพแวดล้อมในชุมชน		
	ชุมชนแออัดในเมือง	29	19.1
	หมู่บ้านจัดสรร	5	3.3
	ชุมชนในเมือง	56	36.8
	ห้องแถว / ทาวน์เฮาส์	12	7.9
	หมู่บ้านในชนบท	50	32.9
	รวม	152	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31 -40 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 สถานภาพสมรส จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 เป็นบุคคลว่างงานก่อนรับโทษ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 โดยมีการกระทำผิด 2 ครั้ง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 84.9 พักอาศัยบ้านเช่า จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และมีสภาพแวดล้อมเป็นชุมชนในเมืองจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 2 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ	μ	σ	ระดับ
ปัจจัยด้านครอบครัว	2.86	.672	ปานกลาง
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	2.97	.604	ปานกลาง
ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน	2.77	.504	ปานกลาง
รวม	2.86	0.540	ปานกลาง

ผลการศึกษา สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.86 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.97$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.86$) และปัจจัยด้านสังคมและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.77$)

ตารางที่ 3 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ปัจจัยด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัว	μ	σ	ระดับ
1. เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนวทางแก้ไข ปัญหาในทางที่ถูกต้อง	3.13	.697	ปานกลาง
2. เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวจะไม่เคยให้ความช่วยเหลือ กำลังใจ	3.09	.906	ปานกลาง
3. ท่านไม่มีความผูกพันกับครอบครัวและญาติพี่น้อง	2.72	.971	ปานกลาง
4. คนในครอบครัวของท่านไม่มีความเข้าใจสนใจและเอาใจใส่ซึ่งกัน และกัน	2.78	.957	ปานกลาง
5. เมื่อท่านจะทำในสิ่งที่ผิดท่านไม่เคยนึกถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับคนใน ครอบครัวเป็นลำดับแรก	2.54	.948	ปานกลาง
6. ท่านมีความคิดขัดแย้ง/โต้แย้งกับบิดา-มารดาหรือผู้ปกครอง	2.89	.790	ปานกลาง
7. ท่านมีความรู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัว	2.95	.639	ปานกลาง
8. ท่านและสมาชิกในครอบครัวไม่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน	2.90	.688	ปานกลาง
9. ท่านคิดว่าพ่อแม่รักลูกทุกคนไม่เท่ากัน	2.76	.954	ปานกลาง
10. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเงินท่านไม่สามารถขอยืมจากคนใน ครอบครัวได้	2.90	.795	ปานกลาง
รวม	2.86	.672	ปานกลาง

ผลการศึกษา สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ปัจจัยด้านครอบครัวในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.86 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนว ทางแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้องอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$) รองลงมาคือ เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวจะไม่เคยให้ความช่วยเหลือกำลังใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.09$) และท่านมีความรู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.95$)

ตารางที่ 4 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	μ	σ	ระดับ
1. การมีประวัติติดคุกเป็นอุปสรรคสำคัญในการหางานทำที่สุจริต	2.95	.561	ปานกลาง
2. การกระทำผิดของท่านเพราะครอบครัวของท่านมีปัญหาทางการเงิน	3.13	.697	ปานกลาง
3. หากนายจ้างรู้ว่าท่านเป็นผู้ที่เคยติดคุกมาก่อนท่านมักจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงาน	3.14	.819	ปานกลาง
4. การที่กระทำผิดเพราะท่านเดือดร้อนเรื่องเงิน	2.59	.945	ปานกลาง
5. การที่ท่านกระทำผิดเพราะต้องรับภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว	3.00	.737	ปานกลาง
6. ท่านต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากในชีวิตประจำวัน	2.82	.943	ปานกลาง
7. ที่ท่านต้องมากระทำผิดซ้ำเพราะว่าความยากจนของครอบครัว	2.91	.952	ปานกลาง
8. ท่านประสบปัญหาไม่มีงานทำหลังพ้นโทษ	2.93	.974	ปานกลาง
9. การที่ท่านกระทำผิดเพราะเดือดร้อนเรื่องหนี้สิน	3.11	.974	ปานกลาง
10. ท่านต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากเกี่ยวกับการพนันและการเที่ยวเตร่	3.12	.727	ปานกลาง
รวม	2.97	.604	ปานกลาง

ผลการศึกษา สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.97 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ หากนายจ้างรู้ว่าท่านเป็นผู้ที่เคยติดคุกมาก่อน ท่านมักจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.14$) รองลงมาคือ การกระทำผิดของท่านเพราะครอบครัวของท่านมีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$) และท่านต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากเกี่ยวกับการพนัน และการเที่ยวเตร่อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.12$)

ตารางที่ 5 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน

ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน	μ	σ	ระดับ
1. บ้านของท่านอยู่ในชุมชนแออัดแหล่งเสื่อมโทรม	3.13	1.065	ปานกลาง
2. ชุมชนของท่านมีกลุ่มมิจฉาชีพอาศัยอยู่มาก	2.81	.940	ปานกลาง
3. ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่เป็นแหล่งการซื้อขายยาเสพติด	2.40	.840	ปานกลาง
4. เมื่อท่านเห็นผู้อื่นทำผิดท่านจะพยายามหลีกเลี่ยงและไม่ทำตาม อย่าง	2.40	.721	ปานกลาง
5. ท่านเรียนรู้เทคนิคและวิธีการในการกระทำผิดจากบุคคล ใกล้ชิดเช่นญาติพี่น้องหรือคนรู้จักสนิทสนมในชุมชน	2.95	.882	ปานกลาง
6. ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีผู้เสพยาเสพติด	2.59	.784	ปานกลาง
7. ที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ท่านกระทำผิดอีกครั้ง	2.77	.857	ปานกลาง
8. ท่านเรียนรู้การกระทำผิดจากสื่อสังคมต่างๆ	2.68	.547	ปานกลาง
9. การทำผิดของท่านเกิดจากการถูกเพื่อนชักจูง	2.96	.629	ปานกลาง
10. เมื่อท่านอยู่กับกลุ่มเพื่อนท่านจะกล้าทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ	3.05	.584	ปานกลาง
รวม	2.77	.504	ปานกลาง

ผลการศึกษา สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ปัจจัยด้านสังคมและชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ บ้านของท่านอยู่ในชุมชนแออัด แหล่งเสื่อมโทรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$) รองลงมาคือ เมื่อท่านอยู่กับกลุ่มเพื่อนท่านจะกล้าทำในสิ่งที่ไม่เคยทำอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.05$) และการทำผิดของท่านเกิดจากการถูกเพื่อนชักจูง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.96$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 6 ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	μ	σ	ระดับ
1. ท่านคิดว่าการทำผิดกฎหมายบ้านเมืองเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่ใครๆ ก็ทำได้ถ้ามีโอกาส	3.22	.739	ปานกลาง
2. ท่านทำผิดกฎหมายเพราะความจำเป็นมีสถานการณ์บีบบังคับ	3.54	.898	มาก
3. ท่านคิดว่าที่ท่านกระทำผิดเพราะผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค่างับความ เสี่ยงที่กระทำ	3.57	.734	มาก
4. ท่านเชื่อว่าการกระทำผิดของท่านสามารถหลุดรอดพ้นจากการ จับกุมของตำรวจ	3.45	.779	มาก
5. ท่านชอบทำงานสบายๆหาเงินง่ายและไม่ต้องทำงานเหนื่อย	3.55	.660	มาก
6. การดื่มเหล้าสูบบุหรี่เสพยาเสพติดเที่ยวกลางคืนเป็นเรื่องปกติของ ผู้ชาย	3.65	.500	มาก
7. ท่านเชื่อว่าปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำเนินชีวิตคือการมีทรัพย์สินเงิน ทองเพราะทำให้ท่านรู้สึกว่าคุณค่าและได้รับการยอมรับจาก สังคม	3.36	.570	ปานกลาง
8. ท่านเรียนรู้การกระทำผิดต่างๆจากบุคคลใกล้ชิด	3.32	.767	ปานกลาง
9. ที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ท่านกระทำผิดอีกครั้ง	2.90	1.047	ปานกลาง
10. ท่านทำผิดกฎหมายเพื่อมีความจำเป็นมีสถานการณ์บีบบังคับ	3.22	.799	ปานกลาง
รวม	3.36	.462	ปานกลาง

ผลการศึกษา การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เสพยาเสพติด เที่ยวกลางคืน เป็นเรื่องปกติของชาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.65$) รองลงมาคือท่านคิดว่าที่ท่านกระทำผิดเพราะผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค่างับความเสี่ยงที่กระทำอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.57$) และท่านชอบทำงานสบายๆหาเงินง่ายและไม่ต้องทำงานเหนื่อยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.55$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเรือนจำแม่สะเรียง จำนวน 152 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขัง และเป็นผู้กระทำผิดซ้ำคดีอาญาเสพติด ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์ ไคสแควร์ (Chi-Square)

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31 -40 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 สถานภาพสมรส จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 เป็นบุคคลว่างงานก่อนรับโทษ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 โดยมีการกระทำผิด 2 ครั้ง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 84.9 พักอาศัยบ้านเช่า จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และอาศัยอยู่ในชุมชนในเมือง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8

2. สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.86 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.97$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.86$) และปัจจัยด้านสังคมและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.77$)

สามารถสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

ปัจจัยด้านครอบครัว สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.86 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนว ทางแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$) รองลงมาคือ เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวจะไม่เคยให้ความช่วยเหลือกำลังใจอยู่

ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.09$) และท่านมีความรู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.95$)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.97 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ หากนายจ้างรู้ว่าท่านเป็นผู้ที่เคยติดคุกมาก่อน ท่านมักจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.14$) รองลงมาคือ การกระทำผิดของท่าน เพราะครอบครัวของท่านมีปัญหาทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$) และท่านต้องใช้เงินจำนวนมากเกี่ยวกับการพนัน และการเที่ยวเตร่อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.12$)

ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ บ้านของท่านอยู่ในชุมชนแออัด แหล่งเสื่อมโทรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.13$) รองลงมาคือ เมื่อท่านอยู่กับกลุ่มเพื่อนท่านจะกล้าทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.05$) และการทำผิดของท่านเกิดจากการถูกเพื่อนชักจูง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.96$)

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรวมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เสพยาเสพติด เที่ยวกลางคืน เป็นเรื่องปกติของผู้ชายอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.65$) รองลงมาคือท่านคิดว่าที่ท่านกระทำผิดเพราะผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค่างับความเสี่ยงที่กระทำอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.57$) และท่านชอบทำงานสบายๆ หาเงินง่ายและไม่ต้องทำงานเหนื่อยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.55$)

อิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมและชุมชน ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถอภิปรายผลในการศึกษาได้ดังนี้

ปัจจัยด้านครอบครัว สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้ต้องขังประสบปัญหาจนแล้วในครอบครัวไม่ช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้องไม่

เคยให้ความช่วยเหลือกำลังใจ ทำให้ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว สอดคล้องกับอัศศกร ไชยพงษ์ (2557) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำ เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำเขต 8 มาจากขาดการขัดเกลา และขาดความอบอุ่นจากครอบครัว

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะเกรงว่าหากนายจ้างรู้ว่าท่านเป็นผู้ที่เคยติดคุกมาก่อนจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงานหรือเพราะครอบครัวมีปัญหาทางการเงิน ต้องใช้เงินจำนวนมากเกี่ยวกับการพนัน และการเที่ยวเตร่ สอดคล้องกับบุษนาฏ มุกระ (2554) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังดังกล่าว มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งด้านครอบครัว สังคม ชุมชน การคบเพื่อน และเศรษฐกิจ คือ ด้านครอบครัว หากครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ ทำให้ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงสภาพเศรษฐกิจ การคบเพื่อน สภาพของสังคมและชุมชน เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมา ต้องประสบกับปัญหาด้านสภาพจิตใจ ความวิตกกังวลกลัวสังคมไม่ให้การยอมรับ การตกงาน ถูกปฏิเสธจากสถานที่ทำงาน ทำให้ขาดรายได้ในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ส่งผลให้กลับไปกระทำผิดซ้ำ

ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน สาเหตุการกระทำผิดซ้ำอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะอยู่ในชุมชนแออัด แหล่งเสื่อมโทรม อยู่กับกลุ่มเพื่อนชักจูงให้กระทำผิด สอดคล้องกับสุวรรณใจ คล่องแคล่ว (2546) ศึกษาเรื่อง สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง เรือนจำพิเศษธนบุรีโดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ต้องขังชายที่กระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ที่ได้เด็ดขาดแล้วทุกประเภทคดีของเรือนจำพิเศษธนบุรี จำนวน 95 คน เก็บข้อมูลจากจากผู้ต้องขัง กระทำผิดซ้ำ ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ และส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถาม ด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 25 ปี กระทำผิดเป็นครั้งที่ 2 มีการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพรับจ้างรายวัน เคยเสพยาเสพติด ประเภท เมทแอมเฟตามีน(ยาบ้า) มีลักษณะของแหล่งที่อยู่อาศัยเป็นชุมชนแออัด (สลัม) ชอบเที่ยวเตร่ยามค่ำคืน เรียนรู้พฤติกรรมกระทำผิดจากเพื่อนมากที่สุด ต้องการเงินหรือทรัพย์สินเนื่องจากไม่มี รายได้และว่างงาน มีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน มีภาระหนี้สิน ก่อนถูกจำคุกจะพักอาศัยอยู่ กับบิดามารดาสนิทกับมารดามากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ Extraversion (แสดงออก) กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีลักษณะชอบกิจกรรมแสดงออก มีนิสัยก้าวร้าว และ หวั่นไหว (Neuroticism) เป็นผู้ที่มีลักษณะตื่นตื้นง่าย คิดมากมีความโน้มเอียงเป็นโรคประสาท

อิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัว ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานแรกที่สุดและมีความสำคัญยิ่งของสังคม เพราะสถาบันที่เป็นจุดเริ่มต้นของ สถาบันทั้งหลายในอดีตก่อนนั้นสถาบันครอบครัว ทำหน้าที่เป็นทั้งสถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันการปกครอง หรืออธิบาย ได้ว่าสถาบันครอบครัวทำหน้าที่ให้ การศึกษาและความรู้ แต่ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาและสถาบันเศรษฐกิจ ได้เข้ามามี บทบาทปฏิบัติหน้าที่แทนสถาบันครอบครัวในด้านการให้การศึกษแก่สมาชิกของสังคม และผลิตเครื่องอุปโภคและบริโภคขึ้นจำหน่ายแก่สมาชิกในสังคม บทบาทในด้านดังกล่าวของ สถาบันครอบครัวจึงลดลงไป ปัญหาการกระทำผิดต่างๆ สถาบันครอบครัวจึงมีเป็นส่วน สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเกิดปัญหานั้นๆ ซึ่งเมื่อประสบปัญหาคนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนว ทางแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้อง ไม่เคยให้ความช่วยเหลือกำลังใจ ซึ่งเกิดจากการไม่มีความ ผูกพันกับครอบครัวและญาติพี่น้อง คนในครอบครัวไม่มีความเข้าใจ สนใจ และเอาใจใส่ซึ่ง กันและกัน จึงทำให้เมื่อจะทำในสิ่งที่ผิดจะไม่เคยนึกถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวเป็น ลำดับแรก โดยสิ่งเหล่านี้เกิดจากการขัดแย้ง/โต้แย้งกับบิดา-มารดาหรือ ผู้ปกครอง ทำให้มี ความรู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัว คิดว่าพ่อแม่รักลูกทุกคนไม่เท่ากัน จึงเป็นส่วนที่ทำให้ เกิดการกระทำผิดซ้ำ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ อิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัว ส่งผลต่อการ กระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์ (2561) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความ สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า ด้านความสัมพันธ์ใน ครอบครัวและด้านสภาพทางเศรษฐกิจสังคมมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัด แม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ คือ รายได้ของครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะครอบครัวที่มีความยากจนและผู้ใช้ แรงงาน ชนชั้นล่างที่มีความยากไร้ และผู้ใช้แรงงานซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการ ดำเนินชีวิต ทำให้เกิดการขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ซึ่งจะพบว่าปัญหาอาชญา กรรมส่วนใหญ่มาจากบุคคลในครอบครัวเหล่านี้ โดยมักจะกระทำความผิดในข้อหาลักทรัพย์ และปัญหา ยาเสพติด เป็นปัญหาหลัก โดยบุคคลเหล่านี้ต่างก็มีการกระทำผิดซ้ำเมื่อได้รับ อิสรภาพซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่มีส่วนมาจากเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งการมีประวัติติดคุกยัง เป็นอุปสรรคสำคัญในการหางานทำที่สุจริต หากนายจ้างรู้ว่าเป็นผู้ที่เคยติดคุกมาก่อน มักจะ ได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงาน โดยที่การกระทำผิด เพราะครอบครัวมีปัญหาทางการเงิน หรือเดือดร้อนเรื่องเงิน หรือการที่ท่านกระทำความผิดเพราะต้องรับภาระเรื่อง ค่าใช้จ่ายใน

ครอบครัว นอกจากนี้แล้วที่ต้องมากระทำผิดซ้ำเพราะว่าความยากจน ของครอบครัว ทำให้ต้องใช้
 จ่ายเงินเป็นจำนวนมากในชีวิตประจำวัน ซึ่งเกิดจากการประสบปัญหาไม่มีงานทำหลังพ้นโทษ ด้วยเหตุ
 นี้จึงทำให้อิทธิพลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่ง
 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์ภักดิ์ มงคลสินธุ์ (2561)
 ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด การวิจัยครั้งนี้มี
 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด เพื่อเปรียบเทียบกันระหว่าง
 ปัจจัยภายในกับปัจจัยภายนอก และเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำใน
 คดียาเสพติด ใช้วิธีการวิจัยแบบวิธีผสม (Mixed Method) โดยสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า
 ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและด้านสภาพทางเศรษฐกิจสังคมเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำ
 ผิดซ้ำในคดียาเสพติด

ปัจจัยด้านสังคมและชุมชนส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่ง
 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก การกระทำผิดของบุคคลนั้นมี
 อัตราการกระทำผิดแตกต่างกันออกไป โดยการกระทำผิดของบุคคลจะมีจำนวนมากใน
 ห้องที่เป็นย่านสลัมและย่านธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งย่านที่มีการเปลี่ยนแปลงอันได้แก่ ย่านที่มีการ
 อพยพ ซึ่งเป็นเขตของธุรกิจ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสังคมที่
 มีผลต่อการกระทำผิดของบุคคลนั่นเอง ซึ่งการที่มีบ้านอยู่ในชุมชนแออัด แหล่งเสื่อมโทรม มีผู้เสพยา
 เสพติด มีกลุ่มมิจฉาชีพอาศัยอยู่มาก ชุมชนที่อาศัยอยู่เป็นแหล่งการค้าขายยาเสพติด ทำให้มีการเรียนรู้
 เทคนิคและวิธีการในการทำความผิดจากบุคคลใกล้ชิด เช่น ญาติพี่น้อง หรือคนรู้จักสนิทสนมใน
 ชุมชน หรือเกิดจากการถูกเพื่อนชักจูงเมื่ออยู่กับกลุ่มเพื่อนจะกล้าทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ ซึ่งที่อยู่อาศัยเป็น
 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระทำผิดอีกครั้ง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมและชุมชน ส่งผล
 ต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการศึกษาครั้งนี้
 สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทิรา จินตามาศย์ (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด
 ซ้ำ ของผู้ต้องขังหญิงศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานหญิงชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไป
 ที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังใน ทัณฑสถาน
 หญิงชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มประชากรเป็นผู้ต้องขังหญิง ที่ต้องโทษอยู่
 ในทัณฑสถานหญิงชลบุรีและกระทำความผิดซ้ำ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำส่วน
 ใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษา มีสถานภาพโสด และก่อนถูกจับกุมประกอบ
 อาชีพรับจ้าง ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกัน
 เป็นประจำ บิดามารดาเสียชีวิต ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข โดย
 พักผ่อน อยู่ที่บ้าน และลักษณะที่อยู่อาศัยเป็น แหล่งชุมชนแออัด ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่กระทำผิด
 ครั้งแรกในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง

ได้แก่ สถานภาพ อาชีพก่อนถูกจับกุม กล่าวคือผู้หญิงที่มีสถานภาพโสดจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าผู้หญิงที่มีครอบครัวแล้ว ผู้หญิงที่ ประกอบอาชีพรับจ้างจะกระทำผิดซ้ำมากกว่าอาชีพอื่นและยังสอดคล้องกับเวชนันต์ ลูกอินทร์ (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำใน คดีอุกฉกรรจ์กรณีศึกษาผู้ต้องขังเรือนจำกลางสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยใดเป็นเหตุจูงใจให้ผู้กระทำผิดทวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก เพื่อนำเอาผลการศึกษานี้ไปเผยแพร่ให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำไม่กระทำผิดซ้ำอีก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 10 คน ผลการศึกษา พบว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่กระทำผิดครั้งแรกในคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินผลมาจากการติดยา เสพติดประกอบอาชีพรับจ้างมีรายได้น้อย มีระดับการศึกษาต่ำ โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียง ระดับชั้นประถมศึกษา กระทำความผิดโดยอารมณ์ชั่ววูบ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยจะอยู่ในชุมชน แออัดย่านอุตสาหกรรม การระบาดของยาเสพติดในชุมชนมีมาก ซึ่งเอื้อต่อการกระทำความผิดจาก ผลของการกระทำผิดซ้ำจากการศึกษาผู้ต้องขังส่วนใหญ่เมื่อพ้นโทษจะกลับไปอยู่กับครอบครัว บิดามารดา และอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดของยาเสพติด และดื่มสุรากล่อมใจโดยอารมณ์ชั่ววูบ และขณะต้องโทษในเรือนจำการฝึกวิชาชีพไม่ตรงกับความต้องการและความถนัดของผู้ต้องขัง เมื่อ พ้นโทษออกมาไม่มีงานทำเพื่อนในชุมชนชักชวนจึงกระทำความผิดซ้ำอีก

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านสังคม เรือนจำควรแยกขังผู้ต้องขังคดียาเสพติด ผู้ต้องขังที่ประวัติเสพยาเสพติด ออกจาก ต้องขังคดีทั่วไป และควรแยกขังผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำออกจากผู้ต้องขังที่ต้องโทษครั้งแรก เพื่อ เป็นการป้องกันพฤติกรรมลอกเลียนแบบ และเป็นการง่ายในการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมเสีย ของผู้ต้องขัง และควรมีนักจิตวิทยาอย่างน้อย 1 คน เพื่อให้คำปรึกษาและดูแลผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำอย่างใกล้ชิด ในระหว่างที่ถูกคุมขังภายในเรือนจำและผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวในระยะแรก

2. ด้านเศรษฐกิจ หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงแรงงาน กรมราชทัณฑ์ และภาคเอกชน ควรจะร่วมมือในการจัดหางานหรืออาชีพรองรับให้แก่ผู้ต้องขังที่พ้นโทษตามความรู้ความสามารถ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้สังคมภายนอกยอมรับและเปิดโอกาสผู้กระทำผิด เพื่อผู้ต้องขังจะได้เกิดความภาคภูมิใจว่าสังคมไม่ทอดทิ้ง โดยให้การสนับสนุนในด้านเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย เช่น กรมราชทัณฑ์ จัดหาแหล่งทุน โดยร่วมกับธนาคารออมสิน สำหรับให้ผู้ต้องขังกู้ยืม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่กำลังจะพ้นโทษมีแหล่งเงินทุนในการ

ประกอบอาชีพอิสระ สำหรับการเริ่มต้น ชีวิตใหม่หลังจากพ้นโทษแล้ว และมีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

3. ด้านครอบครัว เรือนจำควรจัดการพบญาติแบบใกล้ชิดเพิ่มเติมจากการเยี่ยมปกติ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดี ในครอบครัว ทำให้ผู้ต้องขังมีกำลังใจที่จะกลับตัวประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคส่วนสังคมเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นผู้ที่มีอิทธิพลและบทบาทต่อชีวิตผู้ต้องขัง และเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยได้อีกทางหนึ่ง เป็นการสร้างความอบอุ่นให้เกิดแก่ครอบครัว

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณโดยการแจกแบบสอบถาม ดังนั้น แนวทางการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึกในการศึกษาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำเพื่อให้ผลการวิจัยสามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงในเชิงลึกได้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม. (2562). **ประเภทคดีที่มีอัตราการทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ปี 2560**. สืบค้นจาก <http://www.correct.go.th/>.
- กรรณิการ์ มณเฑียร. (2544). **ปัจจัยทางครอบครัวมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย**. ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษธนบุรี. สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทิรา จินตามาศย์. (2550). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงศึกษาเฉพาะกรณีทัณฑสถานหญิงชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). **การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมในประเทศไทย : ข้อเสนอเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมยุคใหม่**. วารสารกระบวนการยุติธรรม, 2(1), 11-36.
- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด : กรณีศึกษาผู้กระทำผิดร้ายแรงและมีโทษสูง และต้องดูแลเป็นพิเศษ**. วารสารสหศาสตร์, 10(2), 101-126.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2547). **รายงานการวิจัยเรื่องศาลยุติธรรมกับการระงับข้อพิพาท**. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชนาฏ มุกุระ. (2554). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิมิต จันท์จากรู. (2551). **การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กรณีศึกษา เรือนจำพิเศษพัทยา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิรภัย จันท์สวัสดิ์. (2551). **การบริหารความเสี่ยง จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สุตรไพศาล.
- พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์. (2561). **การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด**. วารสารวิชาการแสงอีสาน, 15(1), 47-63.
- รจนา สุขสว่าง. (2535). **การปรับตัวของผู้ถูกคุมประพฤติในช่วงต้นของการคุมประพฤติ : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ถูกคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2555). **รายงานเรื่องสถานะการศึกษาไทย ปี 2552-2553 "จะปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผลจริงได้อย่างไร"**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- วีระชัย เหล่าลงอินทร์ เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ สุวกิจ ศรีปัดถา และพัชนีบุระพันธ์. (2552). **การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 3(1), 29-38.

- เวชยันต์ ลูกอินทร์. (2545). ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำใน คดีอุกฉกรรจ์กรณีศึกษา ผู้ต้องขังเรือนจำกลางสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงาน ราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์. (2552). ปัญหาการกระทำผิดซ้ำจากรั้วสถานพินิจผู้คุมเรือนจำ : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังวัยหนุ่ม. โครงการศึกษาวิจัย : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. นนทบุรี : กรมราชทัณฑ์.
- สุกัญญา สดสร. (2561). ปัญหาการใช้ความรุนแรงของครอบครัวในสังคมไทย. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มจร, 6(ฉบับพิเศษ), 600-609.
- สุทัสสา สุขสว่าง. (2555). รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่มีประสิทธิภาพ. วารสารสหศาสตร์, 12(1), 41-64.
- สุวรรณ ใจ คล่องแคล่ว. (2546). สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โสภา พิษณะโสภณ. (2542). การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวกับการเลี้ยงดูบุตร: ศึกษากรณีผู้ประกอบอาชีพในสถานบันเทิงเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์ส่งเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์. (2552). สรุปการเปรียบเทียบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนานาชาติจากการจัดทำ โครงการสารานุกรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนานาชาติ. นนทบุรี: กรมราชทัณฑ์
- อัคคกร ไชยพงษ์. (2557). อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. สุราษฎร์ธานี: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อรัญ สุวรรณบุปผา. (2518). หลักอาชญวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก :
แบบสอบถามในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจงแบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิกโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้1) เพื่อศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอนและ2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคมและชุมชนที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่อายุการศึกษาสถานภาพอาชีพจำนวนครั้งที่กระทำผิดฐานครอบครัวการพักอาศัยและสภาพแวดล้อมในชุมชนซึ่งเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน8ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสาเหตุการกระทำผิดซ้ำโดยเป็นคำถามปลายปิดประกอบด้วยด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและชุมชนโดยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น5ระดับมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด30 ข้อข้อคำถามมีลักษณะปลายปิด

ตอนที่ 3 ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยเป็นคำถามปลายปิดประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น5ระดับมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด10 ข้อข้อคำถามมีลักษณะปลายปิด

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดกรอกข้อมูลแบบสอบถามนี้ซึ่งจะนำไปเป็นประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้นพร้อมกันนี้ทางผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ทั้งนี้จะเก็บรักษาข้อมูลคำตอบของท่านเป็นความลับอย่างเคร่งครัดและจะรายงานผลการศึกษานี้ในภาพรวมทั้งหมดเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data)

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. อายุ

1) 18– 30ปี

2) 31 – 40 ปี

3) 41 – 50 ปี

4) 51 – 60 ปี

5) 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1) ต่ำกว่าประถมศึกษา

2) ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

1) มัธยมศึกษา

2) อนุปริญญา

3) ปริญญาตรี

4) สูงกว่าปริญญาตรี

5) ไม่ได้รับการศึกษา

4. สถานภาพ

1) โสด

2) สมรส

3) หม้าย

4) หย่าร้าง/แยกกันอยู่

5. อาชีพก่อนรับโทษ

1) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ

2) รับจ้างทั่วไป

3) ธุรกิจส่วนตัว

4) พนักงานบริษัท

5) ค้าขาย

6) ว่างาน

7) เกษตรกร

8) อื่นๆ.....

6. จำนวนครั้งที่กระทำผิด

1) 2 ครั้ง

2) 3 ครั้ง

3) 4 ครั้ง

4) มากกว่า 4 ครั้ง

7. รายได้ต่อเดือน

☐ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท	☐ 2) 10,001 – 20,000 บาท
☐ 3) 20,001 – 30,000 บาท	☐ 4) 30,001บาทขึ้นไป

8. สถานที่พักอาศัย

☐ 1) บิดามารดา	☐ 2) สามี / ภรรยา
☐ 3) ปู่ยา / ตายาย	☐ 4) บ้านตนเอง
☐ 5) บ้านเช่า	☐ 6) อื่นๆ.....

9. สภาพแวดล้อมในชุมชน

☐ 1) ชุมชนแออัดในเมือง	☐ 2) หมู่บ้านจัดสรร
☐ 3) ชุมชนในเมือง	☐ 4) ห้องแถว / ทาวน์เฮาส์
☐ 5) หมู่บ้านในชนบท	☐ 6) อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง

ช่องเดียวโดยมีความหมายหรือข้อบ่งชี้ในการเลือกดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยน้อยที่สุด

สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ปัจจัยด้านครอบครัว					
1. เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้อง					
2. เมื่อท่านประสบปัญหาคนในครอบครัวจะไม่เคยให้ความช่วยเหลือกำลังใจ					
3. ท่านไม่มีความผูกพันกับครอบครัวและญาติพี่น้อง					
4. คนในครอบครัวของท่านไม่มีความเข้าใจสนใจและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน					
5. เมื่อท่านจะทำในสิ่งผิดท่านไม่เคยนึกถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวเป็นลำดับแรก					
6. ท่านมีความคิดขัดแย้ง/โต้แย้งกับบิดา-มารดาหรือผู้ปกครอง					
7. ท่านมีความรู้สึกขาดความอบอุ่นจากครอบครัว					
8. ท่านและสมาชิกในครอบครัวไม่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน					
9. ท่านคิดว่าพ่อแม่รักลูกทุกคนไม่เท่ากัน					
10. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเงินท่านไม่สามารถขอยืมจากคนในครอบครัวได้					
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
1. การมีประวัติติดคุกเป็นอุปสรรคสำคัญในการหางานทำที่สุจริต					
2. การกระทำผิดของท่านเพราะครอบครัวของท่านมีปัญหาทาง					

สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การเงิน					
3. หากนายจ้างรู้ว่าท่านเป็นผู้ที่เคยติดคุกมาก่อนท่านมักจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงาน					
4. การที่กระทำผิดเพราะท่านเดือดร้อนเรื่องเงิน					
5. การที่ท่านกระทำผิดเพราะต้องรับภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว					
6. ท่านต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากในชีวิตประจำวัน					
7. ที่ท่านต้องมากระทำผิดซ้ำเพราะว่าความยากจนของครอบครัว					
8. ท่านประสบปัญหาไม่มีงานทำหลังพ้นโทษ					
9. การที่ท่านกระทำผิดเพราะเดือดร้อนเรื่องหนี้สิน					
10. ท่านต้องใช้เงินจำนวนมากเกี่ยวกับการพนันและการเที่ยวเตร่					
3. ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน					
1. บ้านของท่านอยู่ในชุมชนแออัดแหล่งเสื่อมโทรม					
2. ชุมชนของท่านมีกลุ่มมิจฉาชีพอาศัยอยู่มาก					
3. ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่เป็นแหล่งการซื้อขายยาเสพติด					
4. เมื่อท่านเห็นผู้อื่นทำผิดท่านจะพยายามหลีกเลี่ยงและไม่ทำตามอย่าง					
5. ท่านเรียนรู้เทคนิคและวิธีการในการกระทำผิดจากบุคคลใกล้ชิดเช่นญาติพี่น้องหรือคนรู้จักสนิทสนมในชุมชน					
6. ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีผู้เสพยาเสพติด					
7. ที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ท่านกระทำผิดอีกครั้ง					
8. ท่านเรียนรู้การกระทำผิดจากสื่อสังคมต่างๆ					
9. การทำผิดของท่านเกิดจากการถูกเพื่อนชักจูง					
10. เมื่อท่านอยู่กับกลุ่มเพื่อนท่านจะกล้าทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ					

ตอนที่ 3 การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง

ช่องเดียวโดยมีความหมายหรือข้อบ่งชี้ในการเลือกดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่าน เห็นด้วยน้อยที่สุด

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำ ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ท่านคิดว่าการทำผิดกฎหมายบ้านเมืองเป็นเรื่องปกติธรรมดา ที่ใครๆก็ทำได้ถ้ามีโอกาส					
2. ท่านทำผิดกฎหมายเพราะความจำเป็นมีสถานการณ์บีบ บังคับ					
3. ท่านคิดว่าที่ท่านกระทำผิดเพราะผลตอบแทนที่ได้รับคุ้มค่า กับความเสี่ยงที่กระทำ					
4. ท่านเชื่อว่าการกระทำผิดของท่านสามารถหลุดรอดพ้นจาก การจับกุมของตำรวจ					
5. ท่านชอบทำงานสบายๆหาเงินง่ายและไม่ต้องทำงานเหนื่อย					
6. การดื่มเหล้าสูบบุหรี่เสพยาเสพติดเที่ยวกลางคืนเป็นเรื่อง ปกติของผู้ชาย					
7. ท่านเชื่อว่าปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำเนินชีวิตคือการมี ทรัพย์สินเงินทองเพราะทำให้ท่านรู้สึกว่าคุณเองมีค่าและได้รับ การยอมรับจากสังคม					
8. ท่านเรียนรู้การกระทำผิดต่างๆจากบุคคลใกล้ชิด					
9. ที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ท่านกระทำผิดอีกครั้ง					
10. ท่านทำผิดกฎหมายเพื่อมีความจำเป็นมีสถานการณ์บีบ บังคับ					

ภาคผนวก ข:

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามในการวิจัย

1. ดร.นพปฎล บุญพงษ์	<p>ครุศาสตร์ดุขฎฐิบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอ่างทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง</p>
2. ว่าที่พันตรี รณยุทธ์ มโนวงศ์	<p>ศิลปศาสตรบัณฑิต (การพัฒนาชุมชน)
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ รักษาราชการแทน
พัฒนาการอำเภอแม่ลาน้อย
สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอแม่ลาน้อย</p>
3. นายชาญชัย ดีแก้ว	<p>รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอแม่ลาน้อย</p>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายชวลิต กลิ่นแข
วัน เดือน ปี เกิด	24 ธันวาคม 2528
ที่อยู่ปัจจุบัน	275 หมู่ 2 ตำบลเวียง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 57170
ที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 57260
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	บธ.บ. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่